

Martianer 1 April 2010

SÄKRA BETALNINGAR

Ett kraftfullt slag i luften menar kritikerna till Finansinspektionens nya regler om bolånetak som införs den 1 oktober. Nödvändigt för att bromsa utvecklingen på bolånemarknaden och förhindra överskuldssättning anser de som är positiva. Men vad innebär reglerna egentligen och vad kan de få för konsekvenser? Vi redder ut begreppen kring Inspektionens försök att dämpa lånefesten.

Innehåll

2. Redaktionen har ordet
3. Ledaren
4. Det händer i vår!
5. Läget?
- 6-7. Nya regler KUL
- 8-9. Rapport från...
- 10-18. Tema: Uppe på taket
19. Juridikhörnan
- 20-21. Forum myndighet
22. Svensk Inkasso kommenterar
23. Utbildning
- 24-25. Notiser
26. Anslagstavlan
27. Styrelse/Övriga

Elisabet Hammar,
Aptic AB
Redaktör, Säkra Betalningar
Telefon: 0500-100 200
E-post: elisabet.hammar@aptic.se

Maria Nyrén Ivarsson,
Transcom CMS AB
Biträdande Redaktör och annonsansvarig,
Säkra Betalningar
Telefon: 08-120 800 90
E-post: maria.nyren-ivarsson@transcom.com

Deja-vú eller nu har det hänt igen

Det kom ju inte direkt som någon överraskning när nyheten om HQ-Banks fall häromdagen kablades ut i etern. Man har ju varit med förr, så att säga.

Inte för att de flesta av oss vanliga svenska småsparare har någon insyn i vad som händer i bankernas styrelserum eller har styrelseledamöter kunskap och erfarenhet. Eller ger sken av att ha, om man nu vill spetsa till det. Nej, utan för att det eviga sambandet mellan framgång, stora vinster och risktagande utan spärrar. När hjulen snurrar snabbare inträder en fartblindhet och en överdriven tilltro till den egna kompetensen och osårbarheten. Allt är möjligt! Varje signal som indikerar att det kan vara idé att lätta på gasen nonchaleras, med argument som att varningarna är överdrivna eller att problemet, om det nu är ett problem, kan lösas internt.

Höjer ögonbrynen gör man också när man får veta att HQ-Bank tagit in en expert för att analysera verksamheten, men när sedan resultatet inte föll styrelsen i smaken, försöker sopa det under mattan. Spetsat med en offentligt framförd nedvärderande kommentar om expertens skakiga nerver. Som var klok nog att hoppa av sitt uppdrag när ingen ville lyssna.

På nätet väller de kritiska rösterna fram på alla håll: Varför har inte Finansinspektionen kommunicerat sina farhågor till allmänheten? Varför ingriper man så sent? Kritiken mot styrelsen – och framför allt mot Qviberg – är skoningslös. I lagstiftningen finns det krav på åtgärder för att försöka förhindra att aktuell situation uppstår, till skydd för aktieägare och anställda. Men i praktiken tycks det emellanåt inte fungera något vidare – borde inte revisorn ha slagit larm. Eller drabbas även dessa stora tunga revisionsbyråer med välrenommerade kunder av hybrid?

Tyvärr drabbar HQ-Banks fall en massa oskyldiga aktieägare som dragits med i aktieinvesteringssvängen. Qviberg framförde sitt beklagande och försökte vinna sympatier med att han faktiskt också tillhörde denna krets. Sorry, Qviberg, men det är svårt att tycka synd om någon som själv i allra högsta grad är delaktig i fallet och dessutom kunde ha förhindrat att smällen blev så hård.

Allmänhetens förtroende för banker och finansbolag får sig självklart ännu en törn. Även om erfarenheten visar att vi trots allt är ganska trogna våra banker, eller inte ids byta, som en del åsiktsexperter anser.

Kanske hade min mammas faster en poäng när hon under hela sitt 97-åriga liv vägrade att ha sina pengar på banken och istället förvarade dem i madrassen. Visserligen blev tillväxten inget vidare om man tog hänsyn till inflation och alternativ investeringsvinst, men ursprungssumman fanns i alla fall kvar utom räckhåll för styrelserns dåliga beslut och revisorers bristande kontroll.

*Maria och Elisabet
redaktionen*

*September 2010
Elisabet Hammar, Redaktör
Maria Nyrén Ivarsson, Biträdande redaktör*

Fyra blir tre:

Från och med i år kommer Säkra Betalningar ut tre gånger per år istället för fyra. Varje nummer kommer naturligtvis bli lika innehållsrikt som vanligt.

Ansvarig utgivare
Claes Månsson, ordförande
Svensk Inkasso
claes.mansson@adv-oberg.se

ISSN 1654-952X

Ledaren

Inkasso - en servicenäring som leder till frivilliga betalningar

Den svenska inkassobranchen levererar service åt näringsliv och offentlig sektor på ett mycket tydligt vis. År 2009, liksom år 2008, inkasserade branschen 17 miljarder kronor åt uppdragsgivarna. Av dessa går 15 miljarder direkt in i uppdragsgivarnas resultaträkningar. Branschen har ungefär 1 500 anställda. Ett totalt belopp om 50 miljarder kronor finns för inkassering hos inkassobolagen. Antal nyregistrerade inkassoärenden uppgår till ca 7 miljoner årligen, medan 4,5 miljoner ärenden avslutas. Ungefär en miljon ärenden lämnas in för fastställelse i den summariska processen, (ansökan om betalningsföreläggande). Mer än 30 % av ansökningarna återkallas innan utslag meddelas (till följd av frivillig betalning). Kvar finns alltså ca 700 000 ärenden där utslaget kan leda till tvångsåtgärder, (utmätning via kronofogdemyndigheten). Normalt erlägger minst hälften av gäldenärerna betalning frivilligt efter utslag. Ungefär 350 000 nya fordringar per år återstår alltså för indrivning med tvångsåtgärder – ett mycket litet antal vid jämförelse med antalet fakturakrediter! Ett antagande är att det sänds ut 7 miljarder fakturor årligen i Sverige.

Ungefär 90 % av alla utsända fakturor betalas alltså enligt avtal. En mycket stor del av de fakturor som inte betalas på förfallodag, betalas frivilligt efter påminnelse.

Endast 1 % av alla fakturor leder till betalningsförelägganden och mindre än ½ % leder till tvångsåtgärder genom kronofogdemyndigheten.

Slutsatsen är att de allra flesta i samhället betalar enligt avtal. Ett stort antal av kvarvarande fordringar betalas efter påminnelse, ett fåtal går vidare till fastställelse med frivillig betalning som följd. Endast ett mycket litet antal fordringar kräver tvångsåtgärder. Effektiviteten i den svenska inkassoverksamheten i syfte att uppnå frivilliga betalningar är synnerligen hög.

De årliga redovisningarna från kronofogdemyndigheten visar att myndigheten driver in drygt 9 miljarder årligen, varav dock 6 miljarder avser skatter och avgifter som inte är föremål för något inkassoförfarande, (dessa fordringar restförs direkt hos kronofogdemyndigheten utan vare sig inkassering försök eller fastställelse). Drygt 3 miljarder kr drivs alltså in via kronofogdemyndighet i enskilda mål. Grovt räknat betalas ungefär 50 %, (1,5 miljard) efter kravbrev från myndigheten, medan ca 30 % av beloppet (1 miljard) inflyter via löneutmätning och 10 % (300⁰) via utmätning av olika restitutioner (skatteåterbäring). Ungefär 10 % (300⁰) drivs in via utmätning och försäljning av lös och fast egendom eller genom konkurs.

Frivilliga betalningar, inom ramen för ett system med ett rättsligt reglerat inkassoförfarande och fastställelse av betalningskrav via summarisk process, dominerar således stort när jämförelser görs med betalningar som inflyter efter exekutiv tvång. Relationen mellan frivilliga betalningar och tvångsbetalningar är nästan 6:1. För alla inblandade, gäldenärer, borgenärer och för samhället i stort, är den frivilliga vägen med stöd av en lagreglering som försiktigt ökar påtryckningarna väldigt effektivt. Samhällskostnaderna för inkassering av förfallna krav är relativt låga med ett inkassoförfarande som det utformats i Sverige. Det yttersta tvånget med ett statligt indrivningsmonopol är naturligtvis nödvändigt i ett rättssamhälle. Effektivitets – och kostnadsmässigt, finns mycket att vinna på att i första hand använda den frivilliga vägen. Därtill är det alltid bättre för den enskilda individen att lösa problem utan myndighetsingripanden med stöd av tvång. Dialog mellan parterna i betalningsärenden löser problemen lättare än tvingande åtgärder.

Claes Månsson, Ordförande Svensk Inkasso, september 2010

Skaffa dig ett försprång i höst!

Letar du efter skalfördelar eller behöver du höja bolagets aktivitetsnivå? Med Profact får du en erfaren och kompetent servicepartner. Vi kan ta hand om din kampanjbearbetning (via brev, mail, sms och telefon) eller administration kring skuldsanering – och vi erbjuder specialtjänster för efterbevakningsärenden och inkommande telefoni. Bland mycket annat.

Varmt välkommen att kontakta oss för att få veta mer om hur vi kan hjälpa dig.

Telefon +46 31 383 38 00 • www.profact.se • info@profact.se

PROFACT.

Det här händer i Höst

Hösten 2010

Datum

Val till riksdag, kommun och landsting	19 september
FENCA, Aten	24-26 september
Riksdagen öppnas – Riksmötet 2010/2011	5 oktober
Svensk Inkassos medlemsmöte, Vår Gård, Saltsjöbaden	14 oktober
Svensk Inkassos fördjupningsseminarium, Villa Källhagen, Stockholm	17 november
Styrelsen i Svensk Inkasso sammanträder	nov/dec
Juristkommittén i Svensk Inkasso sammanträder	16 november

Föreningen Svensk Inkasso

Svensk Inkasso är en ideell förening för företag inom inkassobranchen med målsättningen att verka för en seriös bransch, upprätthålla god inkassosed och att tillvarata medlemmarnas, borgenärernas och branschens intressen.

Bland medlemsföretagen återfinns inkassoföretag som bedriver inkasso för annans räkning och därtill återfinns som associerade medlemmar andra företag och organisationer inklusive statliga och kommunala bolag/förvaltningar som har intresse i inkassobranchen (t ex genom att bedriva egeninkasso).

Föreningen har för närvarande ett femtiotal medlems- och associerade företag.

Global skuldsanering

Tre år är en lång tid. Tre år är den tid som förlöpt sedan de allra första tecknen på en annalkande skuldkris på allvar gav sig till känna. Tre år tillbaka låg fokus på USA:s bolånemarknad. Tre år senare har skuldproblemets bredd, djup och komplexitet klarnat. I dag finns t.o.m en risk för att enskilda stater tvingas i "konkurs"

Under en relativt kort tidsperiod – sju åtta år – har världens skulder ökat på ett sätt som vi inte sett på kanske 50-60 år. Fenomenet återfinns i flera västländer och i flera sektorer. Skuldstockarna har vuxit betydligt snabbare än de underliggande ekonomierna, vilket i sig kan ifrågasättas ur ett sundhets- och rimlighetsperspektiv.

Det är för tidigt att dra definitiva slutsatser om vad som egentligen gick snett. Men sannolikt medverkade globaliseringens enorma kraft under 00-talet till att förändra de ekonomiska, finansiella och politiska landskapen på ett sätt som världen inte riktigt förmodade förstå.

Globaliseringen hjälpte till att pressa ned både korta och långa räntor. De asiatiska ekonomiernas snabba integration i världsekonomin drog upp den globala tillväxten och sänkte inflationstrycket och skapade en falsk trygghetsbild av den bästa av alla världar – det som vissa ekonomer kom att kalla "Supercykeln". Därmed togs inte finansiella och ekonomiska risker på allvar. Lågkonjunkturer och fallande tillgångspriser skulle helst undvikas bl.a. genom aktiv ekonomisk politik som

stöttade tillväxt, börser och fastighetsmarknader. En optimal växthusmiljö för att framkalla obalanser och bubblor hade uppstått.

Under de tre år som gått sedan sprickorna i USA:s bolånemarknad började vidgas har många ekonomer velat förklara krisen som avklarad. Men likt en amöba har den inte förminskats utan istället ändrat gestalt. Hushållens problem blev till bankers problem och bankers problem blev till staters problem. Och under det senaste året har det stått klart att även stater har stora skuldproblem. Dessvärre kan problemet inte längre knuffas vidare – det hamnar åter hos hushåll och företag som riskerar att få se försämrade trygghetssystem och högre skatter och avgifter.

Även om de flesta ekonomier har fått kännas vid statskulder som stigit kraftigt i storlek – och fortsätter att växa de närmaste åren – har fokus främst legat på länder som t.ex. Grekland och Spanien. Hög statlig och privat skuldsättning, alltför svag ekonomisk politik och dalande konkurrenskraft samt svag tillväxt har gjort att problemen obönhörligt hunnit i fatt verkligheten. För Grekland och Spanien har problemen fått ännu en komplex dimension genom medlemskapet i Eurozonen; det går inte att devalvera ländernas valutor. Det är den interna devalveringsväg som gäller, d.v.s att sänka det inhemska kostnadstrycket t. ex. genom att frysa eller sänka landets lönenivå.

Det finns inget trollspö som kan svingas över det globala

skuldproblemet. Antingen kan vi acceptera dagens höga skuldnivåer och gå vidare. Det innebär dock att många länder är sårbara inför en ny lågkonjunktur och handlingsutrymmet blir starkt begränsat. Risken för tappat förtroende är också stort, vilket kan skapa kraftiga ränteuppgångar som kväver den inhemska ekonomin. Eller så inleds ett arbete som innebär att skuldberget arbetas ned, bit för bit. Priset för detta är i många fall lägre ekonomisk tillväxt.

Skuldproblemet kan inte sopas under mattan, det måste hanteras. Det går heller inte att förminska genom att släppa på inflationen. Det handlar om hårt, långsiktigt och uthålligt arbete. Det är dock värt att notera att en skuldsaneringsväg inte behöver betyda att den ekonomiska tillväxten uteblir. Internationella studier visar att flera länder de senaste årtiondena har förenat skuldsanering med tillväxt. Det faktum att världens länder visar att man är beredd att ta tag i problemen, och jobba med dem, minskar osäkerheten och ökar förutsägbarheten. Det ger positiva krafter till ekonomin.

Robert Bergqvist, Chefekonom SEB

Ändringar i KuL klubbade

De av regeringen föreslagna ändringarna i Kreditupplysningslagen, KuL, klubbades igenom den 16 juni. Detta innebär att beställaren av en kreditupplysning ska ha ett legitimt behov av informationen, fullständig information om kreditupplysningen (kreditupplysningskopia) ska sändas till den som avses med upplysningen och en rättelse eller komplettering ska sändas till var och en som under den senaste tolv månadersperioden tagit del av oriktiga eller missvisande uppgifter. Vidare s.k. omfrågeuppgifter ska gallras senast efter ett år. Reglerna blir nu också tillämpliga på kreditupplysningar som tas på Internet.

Om en kreditupplysning lämnas ut till en bank eller något annat institut endast för beräkning av

kapitalkrav för kreditrisker, behöver den som avses med upplysningen inte samtidigt få information om innehållet i upplysningen och möjlighet till rättelse. Information om vem som lämnat upplysningen, vem som inhämtat den och ändamålet med inhämtandet ska dock ges utan onödigt dröjsmål.

KU som granskat regeringens förslag kom fram till att detsamma inte stred mot grundlagen. KU:s borgerliga majoritet ansåg att lämna ut kreditupplysningar till någon som saknar legitimt behov kan utgöra ett otillbörligt intrång i den personliga integriteten, oavsett på vilket sätt upplysningen lämnas. I och med att det handlar om ett otillbörligt intrång medger grundlagen att ändringar införs i

KuL utan att grundlagen först behöver ändras.

S, v och mp anser dock att regeringens förslag försvårar journalistiskt arbete och offentlig granskning på ett sätt som inte stämmer överens med tryck- och yttrandefrihetslagstiftningen. Att lätt få tag på kreditupplysningsuppgifter via internet är viktigt för att t.ex. kunna granska makthavare, säger oppositionen.

Lagändringarna trädde i kraft den 1 augusti 2010. Några följdändringar i annan lagstiftning föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

Källa: Prop. 2009/2010 Ett starkare skydd för den enskildes integritet vid kreditupplysningar

Kreditupplysningsbolagen förbereder sig

Kreditinformation används numer vid många tillfällen under en fordrans livscykel, inte enbart när krediten ges. Kreditupplysningsbolagen har en mängd tjänster utöver den traditionella upplysningen. Scoring, kreditbetyg, kreditmallar och olika former av beslutsstödsverktyg kombinerar kreditinformation och egna uppgifter ur reskontran. Genom bevakningstjänster spanas efter händelser i kundstocken som indikerar betalningsproblem. I kravarbetet används upplysningsbolagens information både i inkasso och i efterbevakningen, till exempel för att avgöra vilken åtgärd som har störst chans att resultera i betalning. Redaktionen har frågat några av de ledande kreditupplysningsföretagen vad de tror lagändringarna kommer ha för effekt på efterfrågan och utbud av upplysningstjänster. Hur innovativa kommer upplysningsbolagen till exempel vara i att använda digitala omfrågandekopior för att minska kunders och konsumenters kostnader?

Krister Jonsson, Platschef / Sales & Operations Director, Credit Safe.

Det är inte helt enkelt att svara på, men flera saker kommer troligen att hända.

På Creditsafe tror vi att effekten på kort sikt blir att användandet av traditionella kreditupplysningstjänster kommer minska en del, framförallt när det gäller personupplysningar. Vissa företag kommer i större utsträckning att förlita sig på egen reskontrainformation eller helt enkelt chansa mer. Risken är stor att detta leder till ökade kreditförluster, vilket i sin tur gör att och behovet av upplysningstjänster återigen ökar.

Det kommer säkert lanseras många mer eller mindre framgångsrika nya alternativ för att begränsa kostnadsökningen och hantera problemet med att t ex gäldenärer slipper otaliga omfrågandekopior. På sikt så tror vi på ett ökat behov av våra tjänster. Analyser och olika riskbedömningsverktyg kommer säkerligen också få en större tyngdpunkt.

Creditsafe kommer under hösten att presentera ett antal nya tjänster och koncept som är anpassade för olika branscher. Det bygger på att våra kunder inte skall behöva göra några kreditupplysningar i onödan. För oss är det viktigt att våra kunder inte ska störa sina egna

kundrelationer eller får omotiverade kostnadsökningar genom utskick av kopior. Vi har ett nytt koncept för våra integrerade tjänster som minskar antalet förfrågningar med upp till 90 procent enligt våra beräkningar.

I vissa lägen då det idag görs kreditupplysningar kan det för många kunder räcka med bara en del av informationen, som kanske inte ens är kreditinformation i egentlig mening. Detta är något som vi nu undersöker.

Vi har idag bevakningstjänster på både företag och person som är integrerade i flera olika system, även i inkassosystem. Dessa tjänster kommer att anpassas under hösten för att bättre harmonisera med lagförändringen. Vi kommer att kunna erbjuda alternativa leveranssätt av kopian, exakt hur dessa erbjudanden ser ut kan jag av konkurrensskäl tyvärr inte gå in på i dagsläget.

Jan Eric Windström, VD, BusinessCheck

Jag tror inte att vi kommer se någon märkbar förändring i användningen av kreditupplysningar, även vi kan räkna med att priserna kommer att öka något för att täcka kostnaderna för kopian.

Mönstret för hur upplysningsbolagens tjänster används har förändrats men påverkas även andra lagändringar, som t.ex. den nya Konsumentkreditlagen med utökade krav på kreditbedömning även för mindre och kortfristiga krediter.

Företag som köper stora volymer kreditinformation har också bra rutiner och system som effektiviserar hanteringen. För dessa kommer kostnaderna sannolikt inte öka mer än marginellt. Däremot kan de som använder tjänsterna i mindre omfattning märka av en prisökning. Det behöver inte nödvändigtvis bli ett problem, tar man t.ex. bara 100 upplysningar på ett år så blir kostnadsökningen ändå försumbar.

Även om kreditupplysningsbolagen har varit emot ändringarna så gillar man nu ändå läget och ser nya affärsmöjligheter öppna sig. Marknaden lär sig snabbt, det kommer att erbjudas smarta och bra lösningar även efter lagändringen. Andra, billigare vägar för att underrätta den omfrågade kommer öppnas, kanske kan kopian levereras tillsammans med något annat brev som sänds till den enskilde, t.ex. i kravprocessen. Viss information kommer vara kopiaaktig, annan inte. Inom Bisnode-koncernen, vilken Business Check är en del av, förbereder vi oss gemensamt inför lagändringarna och de produkter och tjänster vi kommer att kunna erbjuda.

Myndigheterna kommer säkert ha synpunkter både på tolkningar av vilken information som är kopiaaktig och olika former av digitala kopior som förmedlas via nätet. Men om syftet uppfylls, dvs. att den omfrågade får information om upplysningen i enlighet med regelverket så borde man ändå bli nöjda.

Andreas Bredler, Produktchef Kredit, Sergel Kreditjänster AB

Redan idag skickas det i många fall omfrågandekopia, även om det skulle vara möjligt att välja bort den, eftersom kreditgivaren ser ett mervärde i detta, t.ex. när man vill minska risken för bedrägerier. Däremot är det ganska vanligt att upplysning tas utan kopia inom e-handeln, där många köper på kredit/faktura och där marginalerna är små. Det finns redan en branchöverenskommelse om att en kopia ska gå ut till privatperson som omfrågas av annan privatperson för att förhindra "nyfikna grannen" att få tag på informationen.

Effekten av lagändringen kommer sannolikt, åtminstone på kort sikt, leda till minskade volymer, eftersom kostnaderna för kreditinformation kommer att stiga. Kreditgivaren måste väga denna merkostnad mot det värde informationen ger. För bolag med billiga produkter så kan även en synbart liten kostnadsökning äta upp det mesta av marginalen. Risken är då att man avstår från upplysningen och chansar på att kreditförlusterna håller sig inom rimliga nivåer.

En utveckling på marknaden kan bli att det kommer fram nya aktörer som erbjuder billigare kreditupplysningar med begränsad kreditinformation och av sämre kvalitet. Risken finns för att det blir ett A- och B-lag bland kreditupplysningsbolagen där kreditgivare tycker att de billigare alternativen "duger", vilket i sin tur påverkar hur bra kreditbesluten blir. Mycket av informationen som finns i upplysningarna går ju under offentlighetsprincipen, där mycket av informationen kan hämtas via myndigheternas databaser, t.ex. Kronofogden, Skatteverket m.m. "Nyfikna grannen" kan, med lite kunskap, ta reda på en hel del, utan att gå via kreditupplysningsbolaget. I det långa perspektivet kan man ju fundera på om offentlighetsprincipen kommer bli lidande för att uppnå det integritetsskydd som krävs.

Kreditupplysningsbolagen har haft lång tid på sig att fundera på hur detta ska hanteras. Med dagens teknik och lite kreativitet kommer sannolikt nya lösningar för att digitalisera omfrågandekopian. Kostnaden för utskick är mer kopplat till porto och print än själva framtagandet av kopian, så med dagens högteknologiska och miljömedvetna samhälle, borde lösningar som undviker den fysiska kopian inte vara så svåra att utveckla. I det fallet kommer det bli säkerligen bli diskussioner mellan myndigheterna och kreditupplysningsbolagen om tolkningar av lagtexterna. Menar man bokstavligen att kopian måste skickas med post, eller kommer digitala varianter via internet, SMS osv, vara ok och finns det typer av upplysningar som inte är kopia?

Åke Dahlqvist, Affärsområdeschef Kredit- information, UC AB

Ökat eventuella kostnader för kopior så kommer ett antal företag som använder kreditupplysningsföretag som informationskälla att tvingas sluta då man inte längre har ett legitimt skäl. Troligen kommer man då att använda andra källor eller egen information. Vår uppfattning är att detta kommer att ha en relativt begränsad påverkan eftersom man i många fall haft ett legitimt skäl men i huvudsak velat undvika kostnaden för kopian alternativt inte velat informera konsumenten/företaget att man sökt information.

Vår uppfattning är att kreditupplysningsföretagen kan förlora vissa intäkter på kort sikt men att behovet av upplysningar på längre sikt kommer att fortsätta att växa. Vi tror att de flesta kommer att fortsätta inhämta upplysningar även om informationen kommer att skickas till den berörda konsumenten/företaget. Vårt att notera att det givetvis kan vara stora skillnader mellan olika branscher.

Kreditbevakning, scoring och kreditmallar är tjänster som UC har tillhandahållit sedan början av 90-talet och det fungerade utmärkt även när branschen tidigare tillämpade KUL fullt ut. Att vår bransch kommer att behöva se över hur man marknadsför sina tjänster är mycket troligt och i det fall där kreditbeloppet/risken är mycket låg eller där informationen från upplysningsföretaget inte tillför tillräckligt mycket till affärsbeslutet så kommer det sannolikt inte att motivera investeringen. Dock ska man notera att förslaget till ny konsumentkreditlag ställer krav på skälig kreditprövning även vid låga belopp. När det gäller kostnaden för kopian så är det till slut ändå konsumenten som får betala och så kommer det antagligen att vara framöver även om kreditgivarna givetvis söker så kostnadseffektiva lösningar som möjligt.

När det gäller efterbevakningsportföljer så är vår uppfattning att man ska bevaka de händelser som leder till att man fattar ett nytt affärsbeslut. Om en gäldenär har en icke reglerad skuld till en kreditgivare/inkassobolag så får man nog leva med att den kreditgivaren försöker driva in sina fordringar även om det kan upplevas som besvärande. Man ska däremot vara ansvarsfull och inte bevaka händelser som inte leder till någon åtgärd utan bara genererar nya kopior.

En viktig utmaning för UC är att fortsätta skapa lösningar som hjälper våra kunder att fatta rätt affärsbeslut. När tillgången till viss information nu i vissa fall kan komma att begränsas så kommer vi att få se nya tjänster som till vissa delar kan ersätta de gamla. Vi kommer även att få se diverse lösningar från företagen kring hur man hanterar leveransen av kopian till konsumenten bl.a. i syftet

att begränsa kostnaden för hanteringen. Exakt vad UC kommer att tillhandahålla får vi återkomma till senare.

En viktig fråga är hur datainspektionen kommer att agera. DI är tillsynsmyndighet och man har aviserat att man noga kommer att följa hur lagändringen implementeras men även vilka nya tjänster som kommer att lanseras.

Anders Svensson, Alektum Inkasso AB som i koncernen har kreditupplysnings- bolaget Decidas AB

Den största förändringen kommer att bli för de som ger krediter på små belopp, typ e-handeln med böcker, CD:s osv. I takt med att kreditinformation har blivit billigare så har trenden gått mot att många idag gör kreditbedömningar även för små belopp, vilket man inte gjorde förr, för att det kostade för mycket. Dessa företag måste göra något annorlunda nu när lagen ändrats, av kostnadsskäl, helt enkelt. Även om man kan lösa en del genom att använda baksidan på orderbekräftelse/faktura så är det ändå så många som får nej att marginalerna inte räcker till. Sedan vet man inte hur det blir med t.ex. SMS lösningar och hur man från tillsynshåll kommer att se på det.

Men jag tror samtidigt att det finns en marknad för kreditupplysningsbolagen att utveckla nya lösningar, där man använder sig av kreditgivarnas egen information från bland annat reskontra- och inkassoregister i större utsträckning.

Det kommer att bli kostsammare både för företagen och för konsumenterna, vilket vi märker att också våra kunder är oroliga för. Generellt så tycker vi att kreditupplysningsbolagen, kreditgivaren och inkassobolaget borde ha ett bättre samarbete för att använda rätt information vid rätt tillfälle. En av anledningarna till att Alektum beslutade att starta egen upplysningsverksamhet var att vi konstaterade att marknads kreditmallar och scoringmodeller inte är så adekvata för små belopp. Där finns det mycket kvar att göra.

Alektums koncept "Pengarna tillbaka – och kunden" bygger på inkassoscorening istället för kredit scoring. Det traditionella synsättet är att i kreditbedömningen fokusera på risken för en betalningsanmärkning och inte för betalningsförmågan. Vi använder oss i större utsträckning av information från inkassoregistret och annan icke kopiaaktuell information för att hitta de sämsta betalarna så att våra kunder inte säger nej i onödan.

Även om vi tycker att lagändringen är en försämring så ser vi nya affärsmöjligheter både för oss själva och för branschen. I dagsläget kan vi inte avslöja några detaljer men vi arbetar på flera olika fronter för att göra vårt koncept "Pengarna tillbaka - och kunden" ännu bättre för våra kunder.

En dag i hyreslagens tecken

På anrika Nalen i Stockholm hölls i mitten av april ett heldagsseminarium med temat hyresfordringar. Säkra Betalningar vad där för att insupa den inrökta jazzatmosfären, avsmaka den omtalade maten som serveras på till Nalen tillhörande lunchrestaurang och sist men inte minst lära sig mer om hantering av hyresfordringar.

Marie Bråberg, rektor för Svensk Inkassos certifieringsutbildning, inledde dagen med att hälsa oss välkomna och lämnade därefter ordet till gurun Janne Åkerlund, jurist och även känd som informatör/kommunikatör hos Kfm.

Janne lade som vanligt upp de olika passen på ett pedagogiskt och lättförståeligt sätt och med smakprov från det verkliga livet mellan redogörelsens för hyreslagens viktiga paragrafer.

Janne Åkerlund började med att poängtera vikten av att förstå hyreslagens tillämplighet och även avgränsningen mot arrendelagen. För att hyreslagen ska vara tillämplig krävs ett avtal (muntligt eller skriftligt – skriftligt att föredra förstås), om nyttjanderätt avseende helt eller del av hus mot ersättning. Vidare påpekade Janne flera gånger under dagen att det är viktigt att ett hyresavtal är så enkelt som möjligt och gärna separata avtal avseende t.ex. bostad och parkering eftersom detta underlättar en eventuell process hos Kfm, tingsrätt och hyresnämnd.

En stor del av förmiddagen ägnades åt Jordabalkens 9 förverkande grunder – JB 12:42 – där Janne delade med sig av sin gedigna erfarenhet vad gäller tolkning av paragrafernas tillämplighet och vilka rutiner som t.ex. en fastighetsägare bör ha i sin verksamhet vad gäller obetalda hyror.

Något som många hyresgäster inte verkar ha förstått är att om denne i sin tur hyr ut sin lägenhet i andra hand är densamma att anse som hyresvärd i förhållande till andrahandshyresgästen, och JB:s regler gäller även då för detta hyresförhållande. Den ursprungliga hyresvärden står inte i något avtalsförhållande med andrahandshyresgästen, påpekade Janne Åkerlund.

Vidare rekommenderade Janne att om hyresvärden vid betalningsförsummelse, trots utslag på skulden, låter hyresgästen bo kvar för att densamma tillslut betalat hyran, bör ett nytt hyreskontrakt upprättas. Han påpekade också att hyra som erlagts efter återvinningsfristens utgång ska bokföras som skadestånd. Risken är annars att detta kan tolkas som en omständighet som talar för att ett nytt hyresförhållande har uppstått.

Janne Åkerlund påpekade att det är väldigt viktigt att först bestämma sig för vad det är man vill uppnå gentemot hyresgästen – vill man ha betalt och/eller få personer avhyst – vad är den primära effekten som man vill uppnå med de åtgärder som man har för avsikt att vidta? Janne rekommenderade att välja endast vanlig handräckning och ej kombinera detta med ansökan om betalningsföreläggande. Här förklarade också Janne skillnaden mellan vanlig och särskild handräckning där särskild handräckning ska användas för att bli av med någon men där det saknas ett avtal mellan parterna, t.ex. vid ockupation.

Janne lyfte också fram vikten av att agera direkt efter den första obetalda hyran. Det blir svårare och svårare för hyresgästen att återvinna lägenheten om densamma har flera obetalda hyror och hyresvärden har ett socialt ansvar att informera hyresgästen om vad som händer om man inte betalar hyran i tid/inte alls.

Vad gäller dödsbon påpekade Janne att det är viktigt att snabbt delge boutredaren. Annars måste man delge dödsboet och då varje enskild dödsbodlagare. Om en bestrider anses hela dödsboet ha bestridit, anförde Janne.

Vad gäller valet mellan Kfm/tingsrätt och hyresnämnden menade Janne Åkerlund att en bra tumregel är att gå via Kfm/tingsrätt när det gäller någon av förverkandegrunderna i JB 12:42. Om man vill veta vad som gäller rent rättsligt eller läxa up en hyresgäst för framtiden är det bättre att gå via Hyresnämnden, med stöd av punkterna 1,2 och 10, JB 12:46.

Janne Åkerlund hade också en översiktlig genomgång av hur delgivning sker beroende på vem som ska delges. Framför allt är det en del problem med att delge stiftelser, menade Janne eftersom desamma inte behöver vara registrerade om de inte driver näring. Ett tips till hyresvärdarna är att upplåta hyresrätten till en fysisk person som således står på kontraktet och att denne i sin tur upplåter i andrahand till stiftelsen. Vidare berättade Janne att det händer ju att en person påstår senare under processens gång att densamma inte blivit delgiven. Kommer man med en sådan invändning när t.ex. utslag redan är utfärdat kan personen i fråga inte ansöka om återvinning utan får då vänta till dess att utmätning sker och då söka om domvilla hos Svea Hovrätt.

Janne Åkerlund avslutade sitt pass med att ta upp några påpekanden och tips vid ansökan om betalningsföreläggande. Grunden för fordran måste specificeras ordentligt framför allt om det är olika delkrav. Det är också viktigt att ansökan skrivs under (gäller dock inte vid filöverföring). När det gäller krav på bolag, ring till

Kfm och kolla om det finns några andra ärenden där man lyckats delge gäldenären. Om det skett en delgivning de senaste 6 månaderna och då genom särskild delgivning, kräv då att Kfm delger bolaget med just särskild aktiebologsdeltgivning. Vad gäller ränteyrkandet är det vanligt att detsamma är för högt. Ange om det handlar om referensränta + 8 enheter annars kryssa i rutan att räntan är avtalad. Vid ansökan går det bra att använda vilken valuta som helst. När det gäller verkställigheten måste växelkursen anges. Slutligen tipsade Janne oss om att när det är två personer som står på hyreskontraktet måste vi delge båda för att en avhyssning ska kunna verkställas. Om en blir delgiven och bestrider anses dock båda som delgivna. Det är också viktigt att ange det namn på sökanden som finns registrerat hos Bolagsverket, avslutade Janne.

Efter en behövlig kaffepaus tog ett hyresråd från hyresnämnden över ordet – Anne Bratt Norrevik. Anne berättade att hyresnämnden består av ett hyresråd och

två stycken medlare från respektive intresseorganisation. Hyresnämnden i Stockholm får in ungefär 4700 ärenden där 1026 avser förlängningstvister. 7800 ärenden handlar om avstående av besittningsskyddet. Hyresnämnden har en mycket viktig uppgift, poängterade Anne, nämligen att medla. Om det inte gäller besittningsskyddet är det bättre att gå till Kfm, säger Anne. Hyresnämndens sammanträden är offentliga och inför hyresnämnden kan man lägga till ytterligare grunder under ärendets gång, till skillnad från vad som gäller hos domstolarna. Hyresnämndens beslut kan överklagas inom tre veckor och då till hovrätten och något prövningstillstånd behövs inte. Någon ersättning för ombudsarvode i hyresnämnden kan parterna inte få, upplyste Anne oss om. Om ärendet gäller störning eller utebliven betalning brukar ett sammanträde sättas ut inom 3 månader. Dessutom ska 75 % av ärendena vara avgjorda inom 7 månader, berättar Anne. Det går bra att ringa till hyresnämndens upplysningstelefon. Hyresnämnden kan dock inte ge svar på några juridiska frågor, alltså förekomma

en eventuell prövning hos nämnden. Om tvisten gäller en lokal kan hyresnämnden endast medla, alltså inte fatta något beslut.

Dagen led sedan mot sitt slut och efter att vi gets möjlighet att ställa frågor till hyresrådet var det ett gäng ganska trötta deltagare som avlägsnade sig från det gamla anrika Nalen. Men en mycket lyckad dag var det med bra frågeställningar och vetgiriga deltagare. För att citera en: "Jag kom hit med 4 frågor och har fått svar på alla – jag är nöjd!"

Text: Maria Nyren Ivarsson

På remiss hos Svensk Inkasso

Svensk Inkasso har genom remiss lämnat en del synpunkter över föreslagna ändringar i skuldsaneringslagen. Svensk Inkasso har i tidigare remissvar över själva utredningsbetänkandet ställt sig positiv till förslaget om att skuldernas ålder inte särskilt ska beaktas vid beslut om skuldsanering. Denna ståndpunkt gäller fortfarande. Däremot avstyrker föreningen såsom tidigare de föreslagna förändringar vad gäller avbetalningsplanernas längd och som innebär att avbetalningsplanernas längd kortas samt att insolvensbedömningen vid inträde i skuldsaneringsförandet ändras.

Svensk Inkasso har också ställt sig bakom utredningens ståndpunkt att skuldsaneringsinstitutet inte är lämpligt att använda för den som bedriver aktiv näringsverksamhet. I promemorian har man nu anfört att de hinder som utredningen anförde mot att reglerna även skulle omfatta näringsidkare inte skulle gälla företag av enklare karaktär. Svensk Inkasso anser i och för sig att även en enskild näringsidkare med enkel verksamhet ska kunna komma ur en skuldsituation som är av allvarlig karaktär. Föreningen förordar dock det förslag som Insolvensutredningen föreslagit, nämligen införandet av ett fristående ackord som ger enskilda näringsidkare och

även andra gäldenärer att ackordera bort skulder. Det fall när skuld- och inkomstförhållandena är så enkla att skuldsanering kan komma ifråga vid aktiv näringsverksamhet är mycket få, tror föreningen.

Svensk Inkassos hela remissyttrande finns att läsa på www.svenskinkasso.se

Källa: Svensk Inkassos remissyttrande 2010-05-05, Förändringar i skuldsaneringslagen

Svensk Inkasso håller medlemsmöte den 14 Oktober 2010 på Vår Gärd i Saltsjöbaden

Programmet innehåller som vanligt intressanta föredragshållare med aktuella ämnen som berör och engagerar vår bransch.

Årets föredragshållare:

Rickard Stenberg, vice ordförande, Föreningen Insolvens talar om gäldenärsperspektivet vid inkasso

Henrik Lundin, Ekorevisor, Ekobrottsmyndigheten uppdaterar oss i ämnet ekonomisk brottslighet

Cristina Bergner, ansvarig för verksamhetsutveckling/borgenärsfrågor vid Skatteverket kommer att tala om Staten som skatte- och avgiftsborgenär – hur agerar staten?

Stefan Fölster, välkänd Chefsekonom på Svenskt Näringsliv ger oss en färsk bild av Svensk och internationell ekonomi

Lasse Karlsson, civilekonom, Financial Consulting Dynamics kommer ge oss en analys och kartläggning av inkassobranchen.

Naturligtvis kommer också de duktiga eleverna i certifieringsprogrammet att diplomeras, applåderas och fotograferas. Dagen avslutas med middag och underhållning och mycket tid för mingel med kollegorna från branschen.

Spöken på loftet

Oenigheten är stor om det finns en bolånebubbla eller inte. Bankerna fnyser och hävdar att deras kalkyler när hushållen beviljas lånen är väl tilltagna. Men Finansinspektionen oroade sig och såg mörka moln torna upp sig vid horisonten.

Så orolig blev man att det resulterade i ett beslut om regeländringar för att begränsa kreditinstitutens utlåning till hushållens boende.

Bild ???

Finansinspektionen, FI, bevakar kontinuerligt den svenska bolånemarknaden och såg att både belåningsgrader och skuldsättning sedan mitten av 90-talet ökat stadigt. Hösten 2009 beslöt inspektionen därför att granska bolånemarknaden lite mer ingående, särskilt hur kreditgivningen gick till. Undersökningen resulterade i rapporten "Den svenska bolånemarknaden och bankernas kreditgivning".

Rapporten innehöll både goda och dåliga nyheter. De goda var att man konstaterade att bolånen inte hotade stabiliteten inom den finansiella sektorn. Goda nyheter var också att bankernas kvar-att-leva på kalkyler klarade FI:s stresstester med glans.

De dåliga nyheterna var de höga belåningsgraderna där man konstaterade att ca 1/3 av låntagarna hamnade över 80 %. Eftersom bolånen numer står för över 90 % av hushållens totala skuldbörda så kan plötsliga, oförutsedda händelser i den privata ekonomin ställa till med stora problem för det enskilda hushållet. I kombination med även ett modest prisfall på bostadsmarknaden skulle det enligt FI:s beräkningar resultera i ett antal kraftigt överbelånade hushåll.

Finansinspektionen gillade inte vad man såg och har raskt drivit igenom nya regler om ett bolånetak, med innebörden att bolåneinstitutet bör begränsa utlåningen med säkerhet i ett boende till maximalt 85 % av bostadens marknadsvärde. Eller – tak och tak – reglerna ges som allmänna råd, vilket innebär att det i princip är frivilligt att följa dem. Rekommendationerna gäller också bara de företag som står under inspektionens tillsyn, de låneinstitut som enbart har anmälningsplikt kan, om de vill, helt enkelt strunta i begränsningarna.

FI:s avsikt med reglerna är att dämpa det man betecknar som en osund utveckling på bostadsmarknaden. När belåningsgraderna används som konkurrensmedel utsätts också konsumenterna för, enligt FI, oacceptabla risker som dessutom skadar förtroendet för kreditmarknaden på sikt. Ett bolånetak ger låntagarna incitament för att begränsa sin skuldsättning, helt enkelt genom att det kommer att bli dyrare att låna till de resterande 15 %.

Spökbubblor

Redan innan remissrundan för FI:s förslag hade påbörjats så var debatten igång med synpunkter från alla håll. Banker och mäklarbranschen var naturligtvis inte särskilt imponerade. De flesta myndigheter var överlag positiva till förslaget med undantag för ett par, däribland Riksgälden, som mest ansåg att det handlade om ett kraftfullt slag i luften. En av de vice riksbankscheferna – Lars E O Svensson – framförde bland annat, i en intervju i DN den 18 mars i år att riskerna med de stigande huspriserna var ett "hjärnsnöje".

Ett av problemen med hela frågan är hur man ska definiera bubblan. Är det en bolånebubbla – d.v.s. är det belåningen som är problemet – eller är det en bobubbla – d.v.s. att priserna på fastigheter och bostäder som är själva bubblan? Eller kanske snarare en boskuldskvotbubbla, d.v.s. bolånens andel av hushållens totala skuldsättning som är sprickfärdig?

Lars Frisell, chefsekonom på Finansinspektionen är en av dem som varit med att skriva rapporten och förslaget om bolånetak, småler åt frågan. Uttrycket bolånebubbla är inget som FI, använder eller någonsin använt.

- Vi fokuserar på belåningsgraden, säger Lars.

Det behöver ju inte vara något fel på prissättningen på den svenska bostadsmarknaden eftersom det faktiskt är utbud och efterfrågan som styr. Det är helt naturligt att bostadspriserna fluktuerar från och till.

Lars menar att det svårt att fastställa vad som är en rimlig prisnivå – vad är egentligen exakt rätt pris? Det som oroar FI och som man bedömer orsakar problem är svängningarna och de konsekvenser som kan bli följden. Det är också från den tanken som FI bedömer att den höga belåningsgraden är en risk.

- FI:s utredning av bolånemarknaden visar att den fungerar i stort sett tillfredsställande, konstaterar Lars. I Sverige har vi inga s.k. subprimelån och därmed inte heller de problem som dessa lån medfört i t.ex. USA.

Finansminister Borg delar Finansinspektionen och Riksbankens oro för att det bubblar lite för mycket på bostadsmarknaden. I ett uttalande i DN från 4 juni i år förklarar han sig mycket nöjd med myndigheternas signaler till hushåll och banker att se upp. Däremot var han inte villig att bidra med åtgärder som höjd fastighetsskatt eller minskade ränteavdrag för att kyla ner den i mångas ögon överhettade bostadsmarknaden. Men så är det ju valår i år, också.

Man kan fundera på om det kanske är större risk att det blir en självuppfyllande profetia om man från myndighetshåll och i inte minst i pressen ständigt återkommer till bostadsbubblan och det hot den tycks utgå. Lars Frisell, FI, tror absolut att det är så.

- Titta bara på vad som händer på huspriserna

UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET

när den globala krisen slog till hösten 2008. Ryktena gick och folk drog sig ur bostadsmarknaden, med sjunkande priser som följd. Men den nedgången har redan hämtats upp.

Mäklarsamfundet, är en av dem som riktat kritik mot förslaget om begränsningar av belåningsgraderna. Jeanette Gustafsdotter, VD, menar att de flesta nog syftar på 80 - 90-talskrisen när man pratar om bostadsbubblan, där många bostäder tappade enorma värden.

- Det är olyckligt att denna benämning blivit så vedertagen i media och bland politiker eftersom de skrämmer upp många, helt i onödan. Det finns inget som talar för att samma sak ska hända igen. Benämningen Bostadsbubblan har helt enkelt blivit ett värdeladdat ord.

Lena Apler, VD för Collector Law & Finance AB, har lång och gedigen erfarenhet både från 90-talskrisen och av de långsiktiga effekterna som blev följden såväl för Sverige som för enskilda individer. Förutom många år inom banksektorn så arbetade Lena i ledningen för statliga Securum, som tog hand om och avvecklade Nordbankens gigantiska svarta hål av dåliga fastighetskrediter.

Lena anser inte heller att vi har någon bolånebubbla i Sverige.

- Risken för en bolånekris som den i USA och som subprimelånen orsakade finns inte i Sverige, säger Lena. Här måste låntagaren ansvara för krediterna även efter att fastigheten är såld, till skillnad från systemet i USA, där man bara lämnar in nyckeln och går. Det var som gjort för att skapa en bubbla.

Lena håller dock med att enstaka individer kan komma att råka illa ut nu när räntorna börjar stiga.

90-talet spökar igen

Vad är det då olyckskorparna kraxar om?

I sitt besluts-pm från den 8 juli 2010 illustrerar FI riskerna med fallande bostadspriser med 90-talskrisen. För de som köpte när priserna var som högst, kring 1991, tog det för genomsnittsbostaden fem år innan belåningsgraderna hade kommit ikapp marknadsvärdet. De hushåll med hög belåning som sålde sina bostäder under de åren blev också sittande med rejäla restskulder. Jeanette Gustafsdotter, Mäklarsamfundet, medger att om en förmodad bostadsbubbla skulle brista så skulle detta leda till att priserna på bostadsmarknaden faller. Hon tror dock inte på något stort prisfall och framför allt inte i storstadsregionerna där det är stor efterfrågan på bostäder.

- Självklart kan enskilda hushåll komma att drabbas hårt, särskilt om de har dåliga kalkyler med sig i bagaget - eller om något oförutsett inträffar, säger Jeanette.

Den s.k. prisfallskritiken som har framförts i media finns inte i remissvaren enligt Lars Frisell, FI. Men förslaget har också kritiserats för att det inte kommer att ha någon större effekt på prisbilden och att regleringen därför blir meningslös.

Någon som tror att bolånetaket kommer att ha inverkan på priserna är Stellan Lundström, professor i fastighetsekonomi på Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm, KTH. I en intervju i DI den 8 augusti 2010 tror han på ett prisfall mellan 5-10 % för mindre lägenheter i

orststäderna och att priserna generellt under en tid kan komma att stå still eller sjunka något. Stellan tror dock på stigande priser på sikt, inte minst för att bostadsbyggandet i storstäderna inte hinner med.

Lena Apler, Collector, menar att risken för prisfall är överdriven.

- I 90-talskrisen såg vi att det var i småstadsregionerna som prisfallet slog mot enskilda personer, ofta i kombination med att ortens företag gick i konkurs och många blev arbetslösa. I storstäderna var problemet marginellt och prisfallet där var inte så stort som man kanske kunde tro.

Jan Ertsborn, som i sin utredning "Vägen tillbaka för överskuldssatta" gett ett förslag till ny skuldsaneringslag hävdar i sina argument att det finns ett stort antal personer med skulder kvar från 90-talskrisen, där en del av överskuldssättningen haft orsaker i just den situationen som FI bekymrar sig för: hög belåning, fallande priser och minskade inkomster. Även Budget- och skuldrådgivare runt om i landet tar ofta upp denna grupp när överskuldssättning kommer på tal.

I den statistik som Konsumentverket sammanställer för budget- och skuldrådgivningen uppges att för de som söker rådgivning är det inte mer än ca 7 % av skulderna som har sitt ursprung i restskulder från just bostadsförsäljning. Den kategori som utgör den enskilt största posten är lån utan säkerhet, som är hela 69 % av skulderna (se tabell), följt av kortkrediter med ca 43 %. Statistiken säger dock inget om hur mycket de 7 % representerar i faktiska belopp.

Konsumentverkets statistik från budget- och skuldrådgivningen

Ann-Sofie fixar

UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET

Vad är då de stora skillnaderna mellan 90-talskrisen och bostadsbubblan av idag? Om den nu finns, vill säga.

90-talskrisen hade sin grund i ändrade kreditmarknadsregler för bostadsmarknaden och övergången från fast till rörlig ränta. Den då sittande regeringen genomförde flera åtgärder som ledde till krisen med bl.a. avskaffandet av kreditmarknadsregleringar som begränsade bankernas utlåning och ändrade regler för ränteavdrag. Bankerna lånade ut till finansbolag som i sin tur lånade ut till fastighetsbolag. När finansbolaget Nyckeln 1990 ställde in sina betalningar var krisen ett faktum och detta startade en kedjereaktion där banker och finansbolag drabbades av stora kundförluster (se Säkra Betalningar nr 4 2009).

Jeanette Gustafsdotter, Mäklarsamfundet, menar att vi i dagsläget har helt andra förutsättningar än vid 90-talets finanskris.

- Det går att inte dra några paralleller till 90-talskrisen, eftersom förutsättningarna var så olik dagens situation. Då hade vi hög ränta och höga skatter – idag är det precis tvärt om även om vi vet att räntorna kommer att höjas. En gemensam nämnare är förstås att hushållen är högt belånade, men om inget oförutsett händer t.ex. på finansmarknaden så är oron obefogad, understryker Jeanette.

Jeanette poängterar förstås att signalerna ska tas på fullaste allvar och att det ska hållas ett vakande öga på såväl bostads- som låneemarknaden.

Jeanette Gustafsdotter, Mäklarsamfundet

Lena Apler, Collector, som upplevt 90-talskrisen inifrån menar att det var mycket som samverkade - avregleringen av kreditmarknaden, inflationen, valutan som släpptes fri. Bankerna hade varit alltför generösa i sin kreditgivning, vilket gjorde att när lågkonjunkturen slog till så sjönk fastighetspriserna och urholkade bankernas säkerhetsmassa.

- 80 - 90-talskrisen var en inhemsk, egenproducerad finanskris som drabbade Sverige extra hårt i jämförelse med resten av västvärlden. Den krisen som vi refererar till nu är global, där Sverige klarar sig bättre än övriga västvärlden, säger Lena. Det beror ju bl.a. på

att man lärt sig sedan förra krisen kombinerat med ett resolut agerande i finanspolitiken.

- Det fanns en naiv inställning till fastigheter som investering, fortsätter Lena. Man byggde kreditbedömningen på tron på eviga värdeökningar och tittade inte alls på fastighetsbolagens kassaflöden eller tog med räntekostnaderna i kalkylerna. Det blev ett slags fiktiva desktopvärden som byggde på antaganden som inte sedan uppfylldes.

Stressade kalkyler

I Sverige torde det vara få som köper sin bostad i rent spekulationssyfte. Värdet på bostaden är ju i sig inte något problem så länge man har råd att betala sina bolån och så länge man har för avsikt att bo kvar i den. Det är först när någon av de faktorerna ändras som en överbelåning kan få konsekvenser, i synnerhet om man tvingas sälja till ett pris som understiger lånen. Har man fortfarande betalningsförmåga så är det visserligen ett trist sätt att spendera sina pengar, men behöver inte leda till ett överskuldssättningsläge. Är försäljningen däremot framtvängd för att lånekostnaderna blivit för höga så kan det snabbt bli en negativ ekonomisk spiral för den enskilde.

Bolåneinstituten hör till dem som ifrågasatt hela meningen med bolånetaket, eftersom de menar att de redan tillämpar de krav på begränsningar som FI nu vill införa.

- I Sverige finns det tydliga regler i Konsumentkreditlagen och bankerna är duktiga på att göra bra och hållbara boendekalkyler där det är betalningsförmågan som styr bedömningen, säger Lars Frisell. Det är alltså fråga om ett komplement till ett idag väl fungerande system.

De stresstester som Finansinspektionen har utsatt bankernas kvar-att-leva-på kalkyler för, visar också att kalkylerna har ordentliga marginaler. I testerna, som redovisas i rapporten, har man prövat olika scenarier utifrån de fakta som bankerna själva har rapporterat in i samband med undersökningen. FI har provkört olika versioner med räntelägen upp till 13,5 %, arbetslöshet, prisfall och olika kombinationer av dessa faktorer.

FI:s undersökning konstateras att hälften av hushållen har en skuld som är mer än fem gånger större än den disponibla inkomsten. I dagens extrema ränteläge så lägger merparten av hushållen (80 %) bara 10 % av sin disponibla inkomst på räntor. FI:s stresstester visar att om räntan stiger till 6,5 % kommer en tredjedel av hushållen lägga mer än 30 % av inkomsten på räntor. Stiger räntan till 11 % kommer ca 25 % av hushållen ha ett negativt överskott, d.v.s. de måste minska sina

utgifter för att klara räntorna.

Trots att systemet i dagsläget tycks fungera som det ska vill FI ändå skärpa regelverket för att stämma i bäcken och med de beslutade allmänna råden om bolånetak förhindra att bolånenivån stiger ytterligare.

KV:s remissvar till FI ang bolånetak

Konsumentverkets, KV är i sitt remissvar positiva till Finansinspektionens, FI:s rekommendation om ett bolånetak. Dels kan en begränsning vara positiv med hänvisning till att problem kan uppstå för hushållen om bolånen blir för stora i förhållande till bostadens marknadsvärde, dels kan bolånetaket få positiva effekter på konsumenternas hushållsekonom eftersom bolånen utgör ett mycket stor del av konsumenternas krediter, tror KV.

KV påpekar dock att de gärna sett att ett krav på amortering införts i de allmänna råden för att på så sätt begränsa utlåningen ytterligare. KV ställer också sin förhoppning till att bankerna fortsätter att ställa högre krav på amortering av blancolån än lån med säkerhet. Vidare tycker KV att bankerna i framtiden i sina kalkyler ska beakta amortering på hela bostadslånet med fastigheten som säkerhet samt eventuella blancolån i sina "kvar-att-leva-på-kalkyler".

KV tror också att blancolånen förmodligen kommer att öka men hoppas på att konsumenterna ska amortera bort desamma på kort tid. Verket hänvisar till FI:s bedömning om att blancolånen kommer att bli dyrare vilket borde leda till en minskad efterfrågan, men varnar dock för att det motsatta skulle leda till att hushållen får högre lånekostnader som i sin tur skulle kunna innebära att allt fler blir överskuldssatta.

KV instämmer med FI:s uppfattning om att det finns en risk för framtida prisfall i och med införandet av bolånetaket. Dock finns det fler fördelar än nackdelar ur ett konsumentperspektiv. KV tror också att bolånetaket kan leda till ett ökat sparande eftersom de hushåll som helt saknar kapital, annan pant eller borgen kommer att stängas ute från bostadsmarknaden.

Källa: Konsumentverkets remissyttrande den 8 juni 2010

UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET

- Vi insåg att belåningsgraderna inte bara hade stigit kraftigt de senaste åren, utan också att det mesta tydde på att detta skulle fortsätta, säger Lars Frisell, FI. Därför tog vi det här initiativet till åtgärder, för att förhindra att hushållen försatte sig i situationer som de inte kan hantera.

På Mäklarsamfundet delar man bedömningen om att bankerna gör realistiska kalkyler. Dessutom anser man att kredittagarna är pålästa och väl medvetna om riskerna med att ta stora krediter och vad som krävs för att ha råd med dem.

- De flesta hushållen har tagit höjd för ökade lånekostnader, säger Jeanette. Men för de krediter som togs i början av 2009, ställdes inte samma kreditkrav, vilket kan leda till att en del av dessa låntagare kan få problem när räntan höjs.

Lena Apler, Collector, menar att boendet är högt prioriterat hos hushållen. Man justerar kostnaderna så långt man kan för att kunna bo kvar, vilket blev tydligt nu när den senaste krisen drabbade Västsverige hårt. Det

sitt boende.

- Det kollektiva medvetandet om att skulden finns kvar har ökat. Insikten finns hos individen i dag, vilket inte alls var fallet i 90-talskrisen.

Ett av problemen med bankernas kvar-att-lev-på-kalkyler, även om de är mycket konservativa, är att de till stor del bygger på hushållens egna uppgifter om sina skulder. Kreditupplysningar och bankens egen information kan bara verifiera viss del av dem. Frågan är också till hur stor del kalkylerna beräknar andra kostnader som också ökar när räntorna stiger. Ett synbart stort överskott kan snabbt ätas upp av dyra lån på annat håll och andra kostnader som kan tänkas stiga vid ett högre ränteläge. Ett annat fenomen som FI har noterat är att bankernas lånevillkor blir alltmer generösa och att amorteringsfria lån mer är regel än undantag numer.

- Bankerna flyttar gränserna hela tiden och behöver således lite hjälp på traven att sätta stopp i tid. Vi vill inte ha en marknad där belåningsgraden uppgår till 120 % som i vissa andra europeiska länder, påpekar

Lars Frisell.

Hans Lind, professor i fastighetsekonomi på KTH, menar att historiskt har man sett att bankerna tenderar att öka belåningsgraderna när det har varit en lång högkonjunktur, vilket också fler internationella studier pekar på.

- Man antar att bakom detta ligger både att bankerna blir överdrivet optimistiska, anser Hans, och att konkurrensen gör att bankerna steg för steg sänker sina krav och/eller blir mer öppna för att tumma på sina formella villkor, därför att kunder hotar med att gå till andra banker. Med detta som bakgrund har flera länder infört tak på utlåningen med fastigheter som säkerhet och den svenska Finansinspektionen följer en internationell trend på denna punkt. Jag delar deras uppfattning att det kan behövas tak av denna typ med tanke på vad vi sett av riskhantering i banker.

Gungor och karuseller

På Mäklarsamfundet anser man att FI:s avsikt att skydda konsumenterna och deras intressen genom ett lånetak är högst diskutabel.

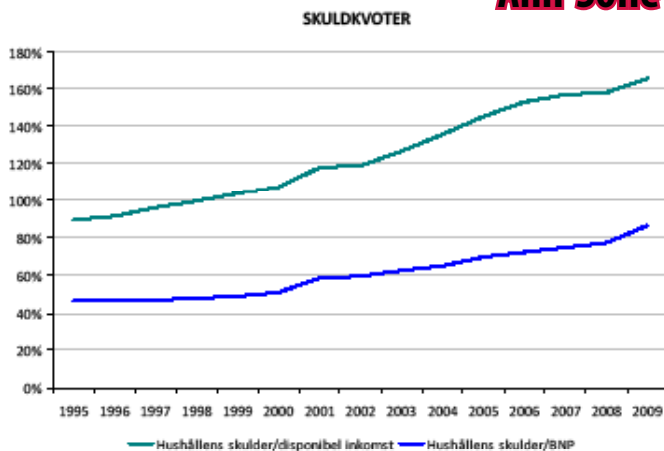
- De som kommer att vinna på förslaget om ett lånetak är istället banker och andra kreditinstitut som kommer att låna ut pengar mot hög ränta utan säkerhet, s.k. blancolån. Om detta ligger i konsumenternas intresse kan diskuteras, menar Jeanette Gustafsdotter.

FI:s uttalade strategi med förslaget är att föra fram ett alternativ till låneförbud eller amorteringstvång och räknar också med att blancolånen, de s.k. topplånen, kommer att öka. Eller göra come-back kanske man skulle kunna säga, efter att under de senaste åren i konkurrensen mellan kreditinstituten blivit allt mer lika bolånen, med 30-åriga återbetalningstider och modesta krav på amortering.

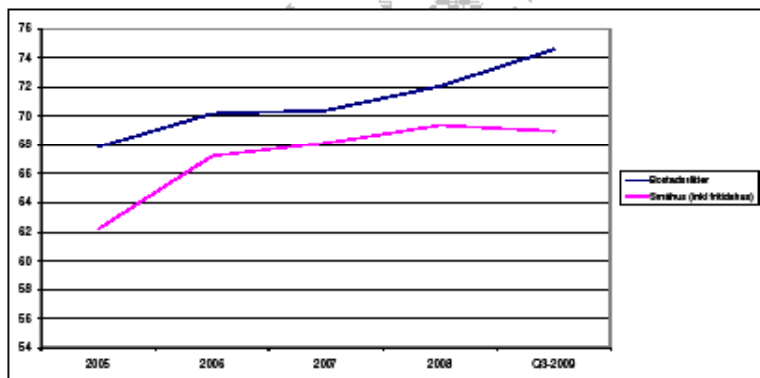
- FI varken vill eller kan förbjuda folk att låna till sitt boende, säger Lars Frisell. Vår förhoppning är att de föreslagna råden istället leder till att bankerna kommer att behöva ställa högre krav för att bevilja krediter med krav på snabbare amortering. Vi tror på att marknaden anpassar sig, säger Lars. Det blir en slags självreglering, helt enkelt.

FI tror att bolånetaket kommer att minska den mest utsatta gruppen, de hushåll som har en mycket hög skuldsättning. Om det blir dyrare att låna så kommer låntagarna att försöka undvika sådana lån eller amortera av dem snabbare. Bland kritikerna finns det de som tvärtom tror att de nya reglerna istället kommer att öka på skuldsättningen. Istället för att välja ett billigare boende blundar man för risken med höjda räntor och lånar en högre summa blanco.

Ann-Sofie fixar ny

Figur 1: Totala skulder, hushåll inklusive icke-vinstdrivande organisationer i förhållande till disponibel inkomst respektive BNP. Källa: SCB

Figur 2: Genomsnittlig belåningsgrad i nyinslåningen (procent). Volymviktat per rapportörande företag.

UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET

- På Mäklarsamfundet är vi över huvud taget emot regleringar, säger Jeanette Gustafsdotter. Vi välkomnar istället utredningar och bevakning av lånens storlek, där bankerna gör individuella bedömningar och ställer högre krav för att bevilja krediten och högre krav på att krediten ska amorteras.

Riksgälden, är en av de remissinstanser som fått mest uppmärksamhet för sin kritik av bolånetaket. I sitt remissvar per den 10 juni 2010 menar myndigheten att de inte tycker förslaget vare sig är effektivt eller ändamålsenligt. Inte heller tycker man att det skyddar konsumenterna mot överskuldssättning, eftersom det är den totala skuldbördan som ställer till det, och att bolånen bara är en del av dessa. Särskilt illa verkar de tycka om FI:s påstående att reglerna ska leda till ökat konsumentskydd. Paradoxalt, hävdar man i sitt svar, att påstå att regler som gör det dyrare för låntagaren ger ett bättre skydd.

Intressant vore att spekulera i om ett bolånetak kunde ha hjälpt under den förra krisen – ränteläget var ju i slutet av 80-talet lågt och bostadspriserna höga. På den tiden ställdes dessutom högre krav på egeninsats eller om topplån beviljades var återbetalningstiden relativt kort, i alla fall i jämförelse med hur lånevillkoren ser ut idag. Lena Apler, Collector, är övertygad om att det inte hade hjälpt. Lena tror inte heller på FI:s förslag om ett bolånetak, eftersom det inte finns ett krav på egeninsats och menar att det i Sverige med åren skett en smygkonvertering av topplånen. I dagsläget är det i praktiken ett bottenlån hela vägen upp till taknocken.

- Eftersom det inte finns något krav på egen kontantinsats så innebär ett bolånetak att låntagarna tar stora blancolån. Det öppnar också vägen för nya aktörer, vilka för övrigt finns redan idag. Räkna med att det sitter en mängd företag där ute och snickrar på nya affärslösningar, påpekar Lena, och bara väntar på att ta marknadsandelar från bankerna.

Lena menar att det vore bättre både för låntagare och för kreditgivare om krediterna finns på ett och samma ställe. När krediterna istället sprids på många aktörer blir det dyrare för låntagaren och dessutom svårare att få till en uppgörelse om något skulle gå snett.

Det är just konsekvensen med ökade andelar blancolån som Riksgälden, till skillnad från FI, ser som en stor risk för den grupp som inte har kapital att täcka upp de sista 15 %. Grundtanken med konsumentskydd är att värna om dem som är sämst informerade och minst rationella av konsumenterna. På Riksgälden tror man inte alls på att denna grupp kommer att reagera som FI tänkt sig, på de prisincitament som ska få konsumenterna att avhålla sig för att dra på sig för stora krediter.

Riksgäldens uppgift om att konsekvensen bli en ökad andel blancolån får stöd av bl.a. SBAB som menar att var femte ny bostadsköpare har lån som överstiger gränsen i det nya bolånetaket, enligt en intervju med SBAB:s kommunikationsdirektör Lena Hedlund i Dagens Industri 19 augusti 2010.

Riksgälden påpekar i sitt remissvar att det är skulden i sig som gör att en konsument får problem, om det blir problem, inte säkerheten. Riksgälden vill därför hellre se en reglering som begränsar skuldsättningen hos individen totalt, med eller utan säkerhet. Dessutom, menar man att FI har missat att analysera konsekvenserna för borgensmän och vilket skydd dessa skulle kunna tänkas behöva. Följden kan bli att risken förs över från banker till andra konsumenter, vilket knappast kan vara avsikten med förslaget.

Amortera mera

FI har mycket riktigt en förväntan på att bolånetaket kommer att göra blancolånen dyrare, det är det som själva poängen. Med dyrare kostnader för lånet ökar också kraven, och viljan att amortera dessa lån. Eller ännu bättre, att helt undvika dem. FI gör i sitt betslutspm vissa beräkningar av kostnadseffekten för hushållen och kommer fram till att den totala räntekostnaden för hushållen inte kommer att påverkas särskilt mycket. Vilket i sig skulle tala för att incitamentet att snabbt återbetala dessa lån faller.

Hans Lind, professor KTH, håller med om att blancolånen blir dyra lån.

- Tanken är egentligen också att det ska bli dyrare för låntagare/husköpare som kanske inte har tillräckligt bra ekonomi, så att de tänker efter en extra gång och kanske väljer en något billigare bostad istället för den planerade. Det kan mycket väl vara så att inblancolånen ökar, men det är egentligen en del av de "önskade" konsekvenserna.

Det har från andra håll också framförts att metoden med lånetak är felaktig, och istället förordat att FI skulle utfärda råd om amorteringskrav. FI konstaterar att det är angeläget att låntagarna amorterar sina lån i större omfattning, men avstår från att ens försöka sig på ett sådant regelverk. Det skulle bli alldeles för krångligt, lätt att kringgå, svårt att övervaka och dessutom medverka till att amortering av dyrare krediter, utan relation till bolånet, skulle komma i andra hand om hushållet får svårigheter med sin totala skuldsättning. FI konstaterar också att i bankernas kalkyler ingår ofta en viss amortering, även om man i praktiken inte kräver att låntagaren ska amortera. En buffert finns redan, menar inspektionen i sitt beslut.

Konsumentverket, KV, är en av de instanser som överlag

är nöjda med FI:s förslag, men hade gärna sett att rekommendationerna också innehållit amorteringskrav. På KV är man också orolig över blancolånen och hoppas att FI:s teorier om att efterfrågan kommer att minska i och med att lånen blir dyrare stämmer, i annat fall är man rädd för att det blir en ny skuldfälla.

Lars Frisell anser att krav på amortering från bankerna ändå kommer att bli effekten av förslaget, framför allt för den delen som motsvarar det gamla topplånet. Dessutom ser inte FI hur en tillsynsfunktion skulle kunna fungera på ett bra sätt om det införs krav på amortering. Lars påpekar också att ingen av kritikerna har kommit med något förslag hur en sådan tillsyn och kontroll skulle gå till.

- Vi tycker att det är bättre att välja en metod där vi kan utöva tillsyn på ett tillfredsställande sätt, säger Lars. Vår tillsyn bygger till stor del på tips som kommer in till oss, oftast från en konkurrent. Vi kommer självklart också hålla ett öga på vad som händer med bostädernas värderingsgrunder, så att dessa inte blåses upp för att komma runt belåningstaket.

På Mäklarsamfundet anser man att de svenska hushållen redan nu är duktiga på att amortera sina lån, även om man under det extremt låga ränteläget istället satsat på att renovera sitt boende.

- Det är nog också en generationsfråga, säger Jeanette – för 40-talisterna är det en självklarhet med amorteringar, medan de yngre generationerna har en annan syn på det. Vi vill att man ska se amortering som en god investering.

Stellan Lundström, professor i fastighetsekonomi, KTH, är av åsikten att det varit bättre om FI beslutat om amorteringskrav för att motverka osund kreditgivning och skydda konsumenterna.

- Lång erfarenhet säger att bolån ges inom 70-80 % av marknadsvärdet. Krav på amortering hade vältrat över beslutet på konsumenten utifrån boendekalkylen. De som drabbas, menar Stellan är förstagångsköparna som inte har eget kapital. För dem blir också blancolånen dyra lån.

Stellan tror ändå att ökningen av blancolånen kommer att bli måttlig, men att det är tänkbart att det blir mer "Farfarlån", d.v.s. man lånar inom familjen istället. Något mål med förslaget om lånetak, i stil med exempelvis en minskad lånegrad om ett visst antal procentenheter inom den närmsta treårsperioden har FI inte satt, inte ens internt inom myndigheten.

- Åtgärden sker i preventivt syfte och det kommer därför att vara svårt att utvärdera effekterna

UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET

på ett helt rättvisande sätt, menar Lars. Det går därför inte att säga någon siffra eller annan hållpunkt när FI är nöjda. Men vi kommer att titta på hur bankerna och kunderna betar sig över lag, säger Lars.

Försäkringspremier

Ett alternativ som FI ägnar utrymme åt i sitt besluts-pm är prisfallsförsäkringar, något som förekommer i en rad andra länder. Kanada och Hong Kong tas upp som exempel på länder där man valt att kombinera begränsningar i belåningsgraderna, med alternativet att teckna en prisfallsförsäkring hos ett statligt försäkringsbolag. FI konstaterar dock att utbudet av sådana är mycket begränsat i Sverige.

Enligt Lars så hoppas också Finansinspektionen att olika typer av försäkringslösningar kommer ut på marknaden, t.ex. en s.k. prisfallsförsäkring, vilket är betydligt vanligare i andra länder än i Sverige.

- Vi har valt att inte införa krav på en sådan obligatorisk försäkring om belåningsgraden är högre än 85 %. Men det är möjligt att vi får omvärdera vårt beslut beroende på vad förslaget får för effekter i praktiken.

Lena Apler, Collector, tror inte på en försäkring, det skulle bli alldeles för dyrt för att vara ett alternativ för låntagaren.

- I så fall vore det bättre att istället för krav på försäkringspremie förmå låntagaren att spara en summa per månad till en buffert, att användas till reparationer och annat som man själv måste betala när man bor i eget hus. Ungefär som när man en gång ti tiden avsatte en del av avgiften för bostadsrätten till en reparationsfond.

Stellan Lundström, Professor från KTH, uppger att det numer finns ett underliggande index för bostadsrättspriser, framtaget på KTH.

- Rent tekniskt finns förutsättningarna för en prisfallsförsäkring, men frågan är om marknaden frivilligt är mogen för detta. I USA, till exempel, tvingas bolånetagaren att teckna en kreditriskförsäkring för att överhuvudtaget få ett lån.

Stellans kollega Hans Lind, professor i fastighetsekonomi, KTH, tror inte att det kommer att etableras någon sådan marknad under överskådlig tid i Sverige. En försäkringspremie kostar ju också, vilket innebär att ett blacolån blir ett lika bra alternativ.

- Man ska dock vara klar över att idag är det knappast någon stor grupp av bostadsköpare som inte kan lägga in en större kontantinsats, menar Hans. Många säljer samtidigt som man köper och bland de som lånar mycket idag finns rimligen hushåll som skulle kunna lägga in mer pengar (eller t.ex. låna av föräldrar...), men som väljer att låna mycket eftersom det är så billigt att låna.

I dagsläget finns få försäkringsbolag som marknadsför en prisfallsförsäkring. Enligt uppgifter i dagspressen och från Försäkringsförbundet så tittar statliga SBAB på möjligheten att lansera en prisfallsförsäkring i samarbete med en aktör på försäkringsmarknaden. Att döma av reaktionen från förbundets sida på de frågor vi ställde avseende försäkringsbranschens syn på prisfallsförsäkringar tycks det inte vara en fråga som man från Försäkringsförbundet sida i nuläget inte ägnar något större intresse.

Undantagstillstånd

En svaghet med regleringen är också att de låneföretag som inte står under FIs tillsyn, d.v.s. enbart har anmälningsplikt, inte behöver följa inspektionens allmänna råd. FI har därmed inte heller någon möjlighet att utöva tillsyn eller på annat sätt reglera den verksamheten.

Detta är något som Bankföreningen påtalar i sitt remissvar till FI. Att bolånetaket inte gäller alla bolåneföretag snedvrider inte bara konkurrensen på marknaden, utan motverkar idén med att stärka konsumentskyddet.

FI konstaterar att det finns risk för att denna kategori företag kommer att erbjuda lån med pant i fastighet med belåningsgrader över 85 % och då skulle också hela syftet med begränsningarna motverkas. FI anser ändå att risken med att det skulle bli ett överhängande problem som relativt liten. Enligt FI så bygger den bedömningen på strukturen på nuvarande marknad och dessa bolags kapacitet och befintliga verksamhet. Men man har aviserat att myndigheten kommer att hålla ett

öga på produktutvecklingen inom detta område. Skulle det visa sig att regleringen kringgås kan det bli aktuellt att överväga nya regleringsåtgärder. Enda sättet att göra det är en lagändring, och det ligger utanför inspektionens område att besluta på egen hand. Till skillnad från regleringen avseende bolånetaket som skett under myndighetens eget beslutsmandat.

Frågan är om inte FI underskattar de icke-tillsynspliktiga företagens potential som blivande skuldfällefara. Microlånsföretagen, exempelvis, tillhör just den kategorin, och nya bolag inom det verksamhetsområdet har under de senaste åren poppat upp som svampar efter en regnig sommar. Något som under de senaste åren tidvis orsakat höga nivåer av moralpanik, trots att dessa i nuläget torde utgöra en mikroskopisk andel av hushållens totala skuldbörda.

Åldersdiskriminering

Kritiken mot förslaget har till stor del och från många håll, bland annat LO, handlat om att vissa grupper, framför allt unga personer som ska köpa sin första bostad kommer få ett sämre läge när kraven på kreditvärdighet, amortering och egna insatser ökar.

Jeanette Gustafsson på Mäklarsamfundet sällar sig till dem som anser att de som kommer att drabbas av ett lånetak är ungdomarna, d.v.s. de som fått sitt första arbete i någon av storstadsregionerna, men som inte kan ta sig in på bostadsmarknaden eftersom de saknar eget kapital.

De som i sin tur kritiserat Mäklarsamfundets synsätt har ifrågasatt om man verkligen måste äga sin bostad.

- Svaret på den frågan är självklart nej, säger Jeanette, men unga människor har idag inte så många andra alternativ när utbudet av hyresrätter inte täcker behovet. Vi ifrågasätter också de som menar att ungdomarnas föräldrar borde kunna gå in med pengar eller i alla fall ta på sig betalningsansvaret för topplånet. Hur många är det som verkligen har den möjligheten? I sitt besluts-pm nämner FI att bolånetaket kan få effekter på unga förstagångsköpare, men avfärdar de argumenten med att det är ett samhällsproblem som inte ska lösas genom högtryck i kreditgivning och speedade belåningsgrader. Lars Frisell är också av den mening att bostadsbristen är ett strukturellt hinder, där svaret inte är att öka belåningsgraden hos bostadsköpare.

- Det behövs andra åtgärder för att få bukt med bristen på bostäder. Det byggs för få hyresrätter, särskilt i storstadsregionerna, och de som byggs är dyra. Lena Apler, Collector, är också inne på att ett bolånetak kommer att innebära svårigheter för unga personer som får det svårt att påbörja en boendekarriär. Lena tycker att debatten om bostadsrätter och ombildning av hyresrät-

LO avråder från bolånetak

LO tycker självklart att det är viktigt att undvika att hushållen skuldsätter sig för högt, men tror inte att införande av ett bolånetak är rätt väg att gå. LO anser att denna åtgärd kan leda till att många unga utan kapital, men med höga inkomster, inte har möjlighet att ta sig in på bolåne marknaden.

Istället bör man kombinera en grundlig kreditprövning med utökade kontroller av företagen från Finansinspektionens sida. LO förordar krav på prisfallsförsäkring vid höga belåningsgrader eller ett krav på amortering.

Källa: LO:s remissvar 2010-06-10

ter i största allmänhet har blivit snedvriden.

– Det är inget fel i att vi går mer mot att äga vår bostad, anser Lena. Tvärtom, det kan väl anses sunt att var och en tar ansvar för sitt boende. Det finns ju faktiskt också individer som tjänar på att priserna fluktuerar. En av de remissinstanser som ser positivt på förslaget är Bostadskreditnämnden, som menar att det visst finns tecken på att vi befinner oss i en bostadsbubbla och ser det som nödvändigt att dämpa prisökningarna.

Någon oro för att ungdomar kommer att utestängas från bostadsmarknaden ser man inte, utan menar att effekten istället kommer att bli den motsatta, lägre priser innebär ju också lägre lånesummor, uttalar sig Bengt Hansson, analytiker hos BKN i en artikel i DN den 29 juni 2010.

Saknas det inte något?

Förslaget och debatten har uteslutande handlat om hushållens skuldsättning. FI konstaterar också i sitt besluts-PM att privatbostäder historiskt inte orsakat några större kreditförluster för den svenska bankmarknaden, till skillnad från de kommersiella fastigheterna.

Men den utlösande faktorn för 90-talskrisen var ju överbeläningen av kommersiella fastigheter och tron på ständigt ökande fastighetspriser. När fastighetsmarknaden föll ihop som ett korthus drog den med sig hela Sveriges ekonomi, vilket fick stora konsekvenser även för hushållen.

Modellen att kräva obegränsad borgen av privatpersonerna bakom fastighetsbolagen, vilket var vanligt för 80- och 90-talskrisen, har man helt gått ifrån idag. Numer är det i dessa sammanhang begränsade borgensåtaganden som gäller, vilket i sig kan slå hårt mot den enskilde, för det fall fastighetsbolaget blir på obestånd och borgen påkallas.

Det byggs mycket kommersiella fastigheter i Sverige idag, inte minst i Stockholm. En bubbla som brister inom detta område är ett scenario som inte nämns någonstans i debatten. Har bankerna och Finansinspektionen faktiskt lärt sig något av 90-talskrisen?

– Allt tyder på det, svarar Lars Frisell, eftersom då fick ju bankerna direkt stå för kreditförlusterna, vilket fick förödande konsekvenser. Idag bedömer man helt andra kriterier och de flesta kommersiella fastigheter har en bra kassa och lägre belåningsgrad, jämfört med situationen i slutet av 80- och 90-talet. Finansinspektionen kommer självklart att hålla ett öga på även dessa aktörer, efter som erfarenheter säger att dessa oftast har ett finger med i spelet.

Även om bankerna är mycket bättre i sin kreditbedömning idag, där pantens värde inte längre är det som styr

belåningsgraden utan vikten läggs på kassaflöden och bolagens överlevnadsförmåga, är Lena Apler, Collector mycket mer oroad över den bubblan på den kommersiella fastighetsmarknaden än en bolånebubbla för hushållen.

– Det råder obalans i byggandet nu, menar hon, det finns inget stopp. Fastighetsbolagen ägs i stor omfattning idag av utländska fonder. Smäller det så finns det ingen att kräva.

I den rapport som Finansinspektionen publicerade i maj 2009: "Bankernas utlåning till kommersiella fastigheter i Sverige" (2009:09 DNR 08-114 11) framgår att utlåningen avseende kommersiella fastigheter uppgick till ca 290 miljarder kronor. Belåningsgraderna varierar mellan 60 – 75 % beroende på typ av fastighet.

Inspektionen har jämfört med 90-talskrisen och menar att bankerna har minskat risken för alltför optimistiska värderingar genom hög kompetens och ändrat fokus i kreditgivning där kassaflöden numer ges hög vikt. I rapporten påtalas också att utländska banker tagit stora marknadsdelar vilket också är en av de långsiktiga riskfaktorer som inspektionen ser mest allvarligt på. Skulle de utländska kreditgivarna av någon anledning lämna den svenska marknaden är det inte säkert att den svenska finansmarknaden kan svara med tillräcklig utlåningskapacitet, vilket, åtminstone i teorin, skulle kunna starta en prisfallsspiral och skapa stabilitetsproblem.

Gilla läget trots allt

När man läser en del inlägg och artiklar i media om bolånetaket och i synnerhet de dyra blancolån som förväntas bli alternativet för dem som inte har kontanta medel att ändå köpa det boende man helst vill ha, skulle man kunna tro att blancolånen är ett nytt otäckt påfund, i stil med sms-lånen. Vissa artikelförfattare verkar ha missat att bolånetaket är kopplat till säkerhetens värde och inte är något förbud för banken att låna ut resterande 15 % till kredittagaren om man bedömer det lämpligt.

Topplån, i form av blancolån är inte någon ny låneform, även om topplånen under de senaste tio årens prisboom på bolånemarknaden kombinerat med bankernas slagsmål om bolånemarknaden gets allt generösare återbetalningsvillkor och därför, vilket FI också påpekar i sin rapport, i praktiken fått samma karaktär som bolånen med allt längre återbetalningstider.

Eftersom bankerna sedan tidernas begynnelse haft blancolånen i sin tjänsteförhållning måste man anta, och ha förtroende för, bankernas kompetens att göra en adekvat kreditbedömning. FI:s stresstester har ju också visat att bankernas kvar-att-leva på kalkyler har ordentliga marginaler för ökade lånekostnader. Det är nog snarare

Bolånetak

Finansinspektionen har beslutat om ett allmänt råd för lån där bostaden används som pant och som innebär att ett bolånetak införs.

Skälet bakom detta är att försöka stävja en osund utveckling på kreditmarknaden och motverka att banker och andra kreditinstitut använder högre belåningsgrader som ett konkurrensmedel.

Bolånetaket innebär att nya lån på bostäder inte bör överstiga 85 % av bostadens marknadsvärde. Omläggning av befintliga lån eller nya krediter som ersätter gamla omfattas inte, under förutsättning att krediten inte utökas.

Det allmänna rådet börjar gälla den 1 oktober 2010.

Källa: Finansinspektionen

priserna på villor och bostadsrätter kombinerat med individernas inställning till var och hur man vill bo och vilka marginaler man vill ha för räntesvängningar som kan ställa till det.

Där har Riksgälden onekligen en poäng när man hävdar att det är hushållets totala skuldsättning som är nyckeln till hur stora problemen blir, när något går snett. Och hur väl än banken gör kvar-att-leva-på kalkylen och hur stort svängrum för räntehöjningar den innehåller så bygger den ändå till sist på hur kredittagaren väljer att spendera sin inkomst. Kalkylerna är också byggda på en ögonblicksbild när krediten tecknas och säger inget om hur mycket av marginalen som hushållet fyller med andra skulder, eller ökar sina andra kostnader, för all del, efter det att lånet är beviljat, huset är köpt och inflyttningsfesten avklarad. Med bra inkomster är det lätt hänt att konsumtionsvanorna förändras, vanor som kan vara svåra att förändra, eller skala ner, om balansen mellan inkomster och utgifter ändras p.g.a. dyrare lån, el- och värmekostnaderna som ökar, en panna som går sönder eller när arbetslöshet och sjukdom drabbar hushållet.

Allt prat om bobubblor, bolånetak och räntehöjningar tycks hittills har gjort litet intryck på hushållen. Enligt SCB:s statistik från juli är så fortsätter utlåningen uppåt. Däremot tycks benägenheten att binda räntan ökat något, ett råd som börjar dyka upp i tidningarnas rådgivningsspalter nu när Riksbankens färd mot högre ränta påbörjats. Inte heller tycks hushållen tro på fallande bostadspriser. Enligt SEB:s boprisindikator för augusti i år tror nästan hälften av de tillfrågade (49 %) att på

UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET

stigande priser under det kommande året.

Marknadens snabba omställningsförmåga visade sig också blixtnabbt, ironiskt nog av statliga SBAB, som var först ut att bekräfta lanseringen bolånetaks-relaterade blancolån, för att ta marknadsandelar från bankerna. Det orsakade förstas den vanliga moralpaniken i media där t.ex. Svenska Dagbladets krönikör Maria Eriksson den 20 augusti i sin spalt upprört skrev att "Staten bedriver allmänfarlig verksamhet" och jämförde SBAB:s blancolån med de famösa amerikanska bankerna Fannie Mae och Freddie Mac.

De nya reglerna börjar gälla 1 oktober och tids nog får vi se om bubblan faktiskt finns eller bara är ett hjärnsnöke. Det kommer att visa sig om FI:s intentioner att dämpa den osunda utvecklingen på bolånemarknaden kommer att lyckas. I och för sig kan det bli en fråga för diskussion eftersom FI inte har några uttalade mål för hur effekten ska mätas. Intressant blir det också att följa hur innovativa banker, bolåneinstitut och de icke-tillståndspliktiga finansmarknadsaktörerna kommer att vara med lansering av ny(gamla) produkter i kampen om de 15 %.

Eftersom bolånetaket inte gäller retroaktivt så kan man ju också fundera över om inte FI:s försök att dämpa utvecklingen kommer lite väl sent. Efter stigande kurvor under mer än ett decennium och nu när bolånen till hushållen närmar sig 2 miljarders-strecket och skuldkvoterna i förhållande till disponibla inkomsten nära nog

fördubblats. Vid eventuellt worst-case-scenario med fallande priser, stigande ränta och försämrade inkomster lär många i den utpekade riskgruppen för överskuld-sättning nog finnas bland de som redan sitter med sina stora lån och höga belåningsgrader. För de hushållen lär bolånetaket inte vara till stor nytta.

Ett är säkert – ett fallerat bolån har stor påverkan på den enskilde individens liv, inte bara i form av restskulder vid eventuella prisfall utan även traumat att behöva lämna sitt hem. När det inträffar är det sannolikt att den ekonomiska situationen varit på väg ur spår rätt länge, eftersom boendet generellt är det vi prioriterar högst bland våra skulder. Bolånen utgör, som FI pekar ut i sin rapport 90 % av hushållens totala skuldbörda.

Är det då inte märkligt att den offentliga överskuldssättningspaniken och skuldfälleretoriken oftast handlar om de små krediterna och inte de stora?

Maria Nyrén Ivarsson

Elisabet Hammar

Bankföreningen dissar bolånetak

Sveriges Bankförening menar att införandet av ett bolånetak är ett av flera alternativ för att bedriva en sund kreditgivning. Emellertid är Bankföreningen kritisk till att bolånetaket inte kommer att gälla alla bolåneföretag, vilket rimmar illa med ambitionen att uppnå ett bra konsumentskydd på området.

Bankföreningen anser också att man snedvrider konkurrensen om man sätter nivån till 85 %, dels med hänsyn till att förslaget inte omfattar alla på bolånemarknaden, dels att det är konkurrensneutralt i förhållande till Finland och Norge, som har en nivå på 90 %. Svenska banker har en stor del av sin verksamhet i utlandet och utländska bankers verksamhet i Sverige är ganska betydande, påpekar Bankföreningen. Därav är det viktigt att Finansinspektionen verkar för lika regler för lika verksamhet i Sverige och i Europa.

Källa: Svenska Bankföreningens remissyttrande 2010-06-09

Boprisindex

Under ledning av Mats Wilhelmsson, professor, Centrum för Bank & Finans, Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm – Cefins – har Nasdaq OMX Stockholm och företaget Valueguard lanserat det s.k. Nasdaq OMX Valueguard-KTH boprisindex.

Indexet har som syfte att löpande kunna göra aktuella och statistiskt kontrollerade mätningar av prisutvecklingen på bostadsmarknaden och skapar en grund för nya finansiella produkter, t.ex. försäkringar av bostäders marknadsvärde och fonder för bosparade som följer bostadsmarknaden.

Cefins bedriver forskning med fokus på gränssnittet mellan köpare och säljare i det finansiella systemet. Man studerar alltså möten mellan bank-, finans- och försäkringsföretag och deras kunder och undersöker bl.a. infrastruktur för betalningar och riskhantering samt det finansiella systemets förmåga att klara större demografiska och ekonomiska förändringar

Mer information om Cefins arbete hittar du på <http://www.kth.se/abe/centra/cefin>.

UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET UPPE PÅ TAKET

Fråga Juristen

Maria Nyrén Ivarsson ger svar på frågor av juridisk karaktär och som rör aktuella ämnesområden för branschen. Har du någon juridisk klurighet du undrar över? Välkommen att inkomma med din fråga till oss. Mejla gärna dina frågor till kansliet@svenskinkasso.se med rubriken "Fråga juristen".

Jag har fått ett bestridande från en gäldenär som invänder att han inte vill kännas vid aktuellt avtal. Genom vår klient har vi plockat fram ett skriftligt avtal som vi har sänt en kopia på till gäldenären. Kan vi ansöka om bf eller måste vi stämma? Gäldenärens invändning är ju inte korrekt eftersom det finns ett skriftligt avtal.

Svar:

När en gäldenär framför en invändning måste man först och främst ställa sig frågan om densamma är sakligt grundad. Det är detta faktum som avgör huruvida man kan välja att ansöka om bf eller om man måste gå via ansökan om stämning. Att en invändning är sakligt grundad menas lite förenklat uttryckt att gäldenären åberopar en omständighet som om den stämde skulle kunna innebära att gäldenären inte ska betala den aktuella fordran. Observera dock att det INTE spelar någon roll vilken bedömning som fordringsägaren eller dennes inkassoombud gör om gäldenärens framförda invändning är befogad eller ej. Det är något som får avgöras vid en rättslig prövning vid allmän domstol.

Exempel på sakligt grundad invändning är om gäldenären invänder att tjänsten inte har levererats i den omfattning som har avtalats mellan parterna eller som i detta fall att det inte föreligger något avtal mellan parterna. Om gäldenären däremot säger sig inte ha några pengar eller bara av trilska vägrar betala är det inte fråga om sakligt grundade invändningar. Detsamma gäller om gäldenären invänder att han har en kvittningssjill motfordran.

Av Datainspektionens riktlinjer för tillämpning av inkassolagen framgår det att en borgenär har rätt att ansöka om bf "om det inte klart framgår av gäldenärens skrift att fordran bestrids".

Vad är egentligen skillnaden mellan ett enkelt och ett löpande skuldebrev och vad är en revers?

Svar:

I Skuldebrevslagen (1936:81) skiljer man mellan två huvudtyper av skuldebrev: löpande och enkla. Det löpande skuldebrevet delas sedan i sin tur upp i två underarter, nämligen innehavarskuldebrev och orderskuldebrev. För att skilja de olika typerna åt måste man titta på skuldebrevets ordalydelse eftersom desamma medför olika rättsföljder.

Båda definitionen av de olika typerna av skuldebrev och rättsföljderna av desamma framgår av skuldebrevslagens regler, men uppfattas av många som ganska svårgränsträngliga.

Enkelt uttryckt kan man dock säga att det löpande skuldebrevet är konstruerat så att desamma ska kunna överlåtas och att en ny godtroende innehavare av ett löpande skuldebrev ska vara skyddad för alla typer av invändningar vad gäller överlåtarens rätt.

Ett enkelt skuldebrev är däremot inte konstruerat för att kunnas cirkulera runt i samma utsträckning som det löpande skuldebrevet. Det är starkare knutet till den ursprungliga innehavaren, även om det också är möjligt att överlåta ett enkelt skuldebrev.

Slutligen är en revers ett annat ord för skuldebrev – alltså en skriftlig utfästelse att betala en skuld.

Maria Nyrén Ivarsson
Svensk Inkasso

Äntligen stärks integritetsskyddet vid kreditupplysningar på nätet

Under sommaren sa riksdagen ja till regeringens förslag om ändring av kreditupplysningslagen. Lagändringen ger ett bättre integritetsskydd för enskilda vid kreditupplysningar på nätet. Äntligen, tycker vi på Datainspektionen.

Datainspektionen har under flera år tagit emot mängder med klagomål från allmänheten som rör kreditupplysningar via Internet. Redan 2006 skrev jag ett inlägg på DN Debatt och varnade för att kreditupplysningslagens regler satts ur spel på nätet. Vem som helst kan via nätet på ett enkelt sätt ta en kreditupplysning på någon annan, utan att denna någonsin får reda på det, och på så sätt få reda på personnummer, namn, adress, postadress, kreditvärdighet, inkomst, antal, summa och typ av betalningsanmärkningar, utmätning, skuldsanering, restförda skatter/avgifter samt skulder hos kronofogden.

”Förr var kreditupplysning ett verktyg för affärsfolk, men nu kan det också användas för att kolla upp grannar, arbetskamrater, pojkvänner och deras släkt och så vidare. Lillebror ser dig”, skrev jag i det inlägget.

En av kreditupplysningslagens centrala tankegångar är att kreditupplysningsinformation endast ska lämnas ut till den som har ett legitimt behov av upplysningen. Den omfrågade har dessutom rätt att få en kopia av den kreditupplysning som lämnats ut bland annat för att kunna kontrollera att uppgifterna är korrekta.

Genom att söka skydd bakom yttrandefrihetsgrundlagen har webbplatser kunnat lämna ut kreditupplysningar utan att följa dessa regler och lämna ut kreditupplysningar till vem som helst. Det kan exempelvis handla om arbetsgivare som vill sälla bort arbetssökande som har betalningsanmärkningar eller försäkringsbolag som anser det nödvändigt att höja försäkringspremien för personer som visar ett ekonomiskt riskbeteende.

”Kreditupplysningsföretag, som lagstiftaren gett en privilegierad ställning vid informationsinsamling från olika statliga personregister för att verka för en fungerande kreditmarknad, har således

de senaste åren kunnat utvecklas till formidabla skvallercentraler för ekonomisk information”, skrev Datainspektionen i september 2008 när myndigheten yttrade sig över ett förslag som skulle täppa till luckan i lagstiftningen när det gäller kreditupplysning på nätet. Intresset av att känna till andra personers ekonomiska situation tycks vara närmast omätligt. En enskild webbplats påstås ha levererat 14 000 000 kreditupplysningar på ett halvår. Ja, du läste rätt, fjorton miljoner kreditupplysningar. På ett halvår.

Hur många enskilda som kommit i kläm på grund av den här upplysningsverksamheten kommer aldrig att kunna kartläggas. Det finns ingen statistik som visar i vilken omfattning enskilda personer exempelvis gått miste om arbeten och förtroendeuppdrag eller utan kännedom drabbats av grannars och bekantas avund eller förakt som en följd av att kreditupplysningar lämnats ut via databaser på Internet.

De lagändringar som riksdagen nu har sagt ja till innebär att den som vill ha kreditupplysningar via Internet måste ha ett legitimt behov av informationen, till exempel att hon eller han planerar att ingå ett kreditavtal med den enskilde. Den enskilde ska också få reda på att kreditupplysningen har lämnats och få eventuella fel rättade. Dessutom ska kreditupplysningsföretagens uppgifter om att en kreditupplysning har tagits gallras inom ett år.

Med de kommande lagändringarna kommer samma regler att gälla för kreditupplysningar som lämnas ut via Internet som för traditionell kreditupplysningsverksamhet. Äntligen, tycker vi på Datainspektionen.

Göran Gräslund
Generaldirektör,
Datainspektionen

Nästa år börjar ändringarna i kreditupplysningslagen gälla

Ändringarna i kreditupplysningslagen börjar gälla den 1 januari 2011. I korthet innebär ändringarna att:

- Beställaren av en kreditupplysning ska ha ett legitimt behov av informationen. Det ska alltså krävas att beställaren till exempel planerar att ingå ett kreditavtal med den som kreditupplysningen gäller.
- En kopia av kreditupplysningen ska skickas till den som upplysningen gäller så att denna person ska få reda på att en kreditupplysning har lämnats och kunna rätta fel.
- En rättelse av felaktiga eller missvisande uppgifter i en kreditupplysning ska skickas till dem som under det senaste året tagit del av uppgifterna.
- Kreditupplysningsföretagen bara får spara uppgifter om utlämnade kreditupplysningar i ett år, därefter ska uppgifterna gallras.

Läs mer om kreditupplysningslagen på Datainspektionens webbplats: www.datainspektionen.se/kreditupplysningslagen

Har du övertagit en fordran?

Här kommer en viktig nyhet för dig som ansöker om verkställighet. Har du övertagit en fordran från någon annan berörs du från och med 1 september av Kronofogdens riktlinjer rörande myndighetens prövning av sökandens behörighet att ansöka om verkställighet.

Vad innebär dessa riktlinjer?

Av exekutionstiteln framgår vem som har rätt att ansöka om verkställighet. Om fordran i exekutionstiteln är överlåtten måste den som ansöker om verkställighet visa Kronofogden hur han förvärvat fordran från sökanden i exekutionstiteln.

Samtliga handlingar som har anknytning till överlåtelsen, exempelvis avtal och utdrag ur bilagor ska vara vidimerade. Det betyder att det ska intygas på handlingen att den överensstämmer med originalet samt vara underskriven med namnförtydligande.

Har du lämnat in en ansökan om verkställighet tidigare, och har du övertagit fordran från annan, kommer du att behöva lämna in överlåtelsehandling till myndigheten om gäldenären exempelvis invänder mot verkställighet eller överklagar ett beslut.

Kronofogden kommer framöver kontrollera att alla inneliggande mål där sökanden är annan än den som står som sökande i exekutionstiteln.

Deponering av överlåtelseavtal

Om du har övertagit fler än två fordringar har du möjlighet att deponera en kopia av överlåtelseavtal till myndigheten på adressen:

Inreg i Kalmar
Box 925
391 29 Kalmar

Ansökan om verkställighet

Ansökan om verkställighet skickar du in som vanligt till respektive inregistreringsteam i Gävle, Halmstad, Kalmar, Stockholm eller Umeå.

Ansökan om verkställighet om du har ett skuldebrev

Skuldebrev skickar du in med din ansökan till respektive inregistreringsteam i Gävle, Halmstad, Kalmar, Stockholm eller Umeå.

Enkla fordringar och orderskuldebrev

Vid överlåtna enkla fordringar och skuldebrev till viss

man eller order ska en skriftlig sammanhängande kedja av överlåtelseavtal ges in för att sökanden ska anses ha visat sitt förvärv. Överlåtelsekedjan ska omfatta samtliga överlåtelseavtal från exekutionstitelns uppkomst fram till den som ansöker om verkställighet.

Har enkel fordran eller orderskuldebrev överlåtits in blanco (inte ifyllt till vem som betalning ska ske till, lämnats öppet) ska de överlåtelser som gjorts fram till in blanco-överlåtelsen ges in. Har enkel fordran eller orderskuldebrev överlåtits till innehavaren ska de överlåtelser som gjorts fram till innehavaren ges in.

Innehavarskuldebrev

I fråga om innehavarskuldebrev behöver endast skuldebrevet ges in.

Barbro Marcus, Verksjurist, Verkställighetsprocessen, Kronofogden

"På sidan 22 kan du läsa om Svensk Inkassos synpunkter på de nya kraven"

Högtrycket fortsätter inom skuldsaneringen

Antalet ansökningar om skuldsanering har ökat markant i år. Vid halvårsskiftet hade nästan 4 200 antal ansökningar kommit in. Det är en ökning med 25 % jämfört med motsvarande period 2009. Om det fortsätter så här kommer det ha slagits rekord i antal ansökningar när året är slut. Kronofogdens prognos visar på nära 8 000 ansökningar för hela året. De senaste åren har siffran legat på mellan 6 500 – 7 000 ansökningar.

Anna-Carin Gustafsson-Åström, chef för skuldsaneringsprocessen på Kronofogden, är inte förvånad över utvecklingen. Hon menar att det finns flera förklaringar till varför det ser ut som det gör. "Dels har tiden av lågkonjunktur nu fått tydlig effekt på antalet ansökningar om skuldsanering, dels har det varit en hel del medial uppmärksamhet kring skuldsaneringen, vilket lett till att fler motiverats att söka. Det finns fortfarande många som har behov av en skuldsanering, men som av olika skäl inte har sökt, säger Anna-Carin Gustafsson Åström. Därför är det viktigt att vi inom ramen för vårt uppdrag når ut med information om vilka rättigheter och skyldigheter som finns. Kanske är det så att många skuldsatta förstått att kraven för att få skuldsanering inte är oöverstigliga. I händelse av nya lagregler förväntar vi

oss naturligtvis ännu fler ansökningar säger Anna-Carin Gustafsson Åström."

En ny undersökning från Kronofogden visar att de allra flesta som söker skuldsanering, nästan 8 av 10, får sin ansökan om skuldsanering beviljad. Anna-Carin Gustafsson-Åström är positiv till utvecklingen. "Det tyder på att vi nu når ut bättre till dem som har förutsättningar att få en skuldsanering. En ytterligare anledning som vi tidigare fört fram i detta sammanhang är att Kronofogden fäster större avseende vid den skuldsattes totala personliga och ekonomiska situation vid bedömningen av ansökan, och inte bara låter enskilda omständigheter avgöra om en skuldsanering ska beviljas eller inte. Här följer Kronofogden den praxis som utvecklats i domstol."

Anna-Carin Gustafsson-Åström vill också föra fram

att Kronofogden har gjort en stickprovsundersökning som visar att i de allra flesta skuldsaneringarna, nästan i 7 av 10, får fordringsägarna tillbaka en del av sina pengar. "En skuldsanering ska bidra till att återställa balansen mellan långgivare och låntagare, därför är det viktigt att kunna visa att en skuldsanering kan leda till en vinna-vinna situation för alla inblandade parter avslutar Anna-Carin Gustafsson-Åström."

Anna-Carin Gustafsson-Åström, Kronofogden

Foto: Joakim Folke

” Branschens synpunkter på Kronofogdens beviskrav ... ”

Branschens synpunkter på Kronofogdens beviskrav och hantering av handlingar som kan styrka att borgenären har rätt till utmätning i fall då utslaget är utfärdat till tidigare fordringsägare

Den som köper eller övertar fordringar måste alltid tänka på den bevisning som kan krävas när fordringen senare ska göras gällande. Detta gäller i särskilt hög grad när den nye fordringsägaren vill söka verkställighet vid kfm med stöd av ett utslag som utfärdats till förmån för en fordringsägare i tidigare led. I 2 kap 2 § utsökningsbalken, UB, stadgas att sökanden ska – för det fall annan än sökanden i exekutionstiteln är angiven som berättigad – visa att han förvärvat den förres rätt. Inget sägs om vilken bevisning som krävs. Kfm ska pröva saken ex officio, d.v.s. utan invändning från gäldenären. Möjligen har kfm genom åren varit mindre noggrann i dessa sammanhang. I vart fall har vissa domstolar – främst Nacka tingsrätt under senare tid – i ärenden där utmätningens beslut överprövats tagit upp frågan och funnit att kfm vare sig infordrat bevisning eller prövat om sökanden är rätt borgenär och därför avvisat ansökan om verkställighet.

Svensk Inkassos bedömning är att frågan fått orimliga proportioner. Problemet är mycket begränsat, några rättsförluster har inte vare sig påtalats eller förekommit och högt ställda beviskrav för att säkerställa fordringsövergång leder endast till ökad administrationsbörda för både exekutionsmyndigheten och borgenärsföreträdarna. Det saknas varje antydning om att borgenärer eller borgenärsföreträdare skulle ha försökt åberopa tidigare meddelade utslag utan att samtidigt vara rätt fordringsägare. Mycket få invändningar har rests från gäldenärssidan under åren.

Eftersom lagkravet på prövning finns så måste naturligtvis kfm besluta om ett förhållningssätt. Kfm har enligt branschen valt en tämligen rigid hållning som visar att myndigheten är osäker i sin roll som underinstans i den exekutiva processen. Eftersom det saknas lagreglering om bevisvärderingen har kfm möjlighet att mot bakgrund av omständigheterna fatta beslut om beviskrav, som är väl anpassade till den grundläggande rättsfrågan. Som ovan redovisats finns inga rapporter eller ens påståenden om felaktigheter eller rättsförluster. Därtill gäller på att fordringsöverlåtelse har ökat kraftigt i samhället och att det numera är mycket vanligt att den ursprungliga borgenären överlåter fordringar efter en viss tids indrivningsåtgärder. De tekniska förutsättningarna för ansökningar om verkställighet har också ändrats avsevärt under de senaste 25 åren. Huvuddelen av alla ansökningar görs numera som så kallade bandmål (elektronisk överföring av ansökningar), där utrymmet

för kompletteringar med pappershandlingar är begränsat och svårt att administrera.

I ljuset av denna kunskap har kfm ändå beslutat att i varje mål där frågan aktualiseras, infordra bevisning om överlåtelse genom att en obruten kedja ska inges i målet. I litteraturen anges av Hugo Tiberg (Skuldebrev, växel och check) att borgenären ska kunna visa upp ”övertygande bevisning [för rätt att kräva betalning] och som sådan torde meddelande från överlåtaren eller skriftlig överlåtelsehandling, som ej ger anledning till misstanke om förfalskning varar tillräcklig”.

Kfm har således valt att kräva in skriftlig överlåtelsehandling trots att denuntiation anges som ett fullgott alternativ.

Denuntiationen, d.v.s. det skriftliga meddelandet från överlåtaren till gäldenären om att fordringen överlåtits till ny borgenär, utsänds alltid i syfte att möjliggöra för gäldenären att betala med befriande verkan till den nye borgenären. En sådan handling är enkel att hantera. Det framstår som obegripligt att kfm inte valde denna väg. Då kunde frågan fått sin prövning i domstol om någon ansett saken vara värd att driva i domstol. (Det får bedömas som utslutet att Nacka tingsrätt i ett överprövningsärende utan invändning från gäldenär skulle kunna avvisa en ansökan om utmätning om bevisning om denuntiation ingivits och prövats av kfm).

Näval, ställningstagandet är gjort och nu har kfm valt att utfärda instruktioner om det praktiska förfarandet när en borgenär skall åberopa en exekutionstitel utställd på överlåtaren. Bevisning med fullständig överlåtelsekedja skall inges. En möjlighet har öppnats för stora ingivare att hos kfm låta deponera överlåtelseavtal, d.v.s. avtal om förvärv av fordringar som i framtiden kan användas som bevisning om att fordring överlåtits. Kfm granskar överlåtelseavtalet och beslutar om ärendenummer. Vid senare ansökan om verkställighet behöver endast hänvisning till rätt ärendenummer göras samtidigt som en avtalsbilaga sänds in som utvisar att just den aktuella fordringen är hänförlig till överlåtelsen.

Svensk Inkasso anser att denna ordning verkar bra. Det finns några frågetecken, främst gällande omfattningen

och resursåtgången vid prövning av avtal vid deposition, överklagandemöjlighet och sekretesshantering. Svensk Inkasso har inte fått någon redogörelse för hur arbetet ska organiseras och hur många årsarbetskrafter som beräknas åtgå. Det är branschens uppfattning att den valda administrationsordningen inte bör få ta resurser från kfm:s exekutiva verksamhet.

Vidare gäller enligt kfm att ett beslut att inte godkänna en överlåtelsekedja i samband med avtalsdeposition är att bedöma som exekutiv verksamhet och därmed inte särskilt överklagbart. Endast om ett exekutionsärende anhängiggörs kan frågan om överlåtelsekedjan prövas. Branschen bedömer att denna standpunkt kan vara

riktig. Däremot är det enligt Svensk Inkasso en felbedömning när kfm säger att ett deponerat avtal

eller överlåtelsekedja inte är underkastad sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen till följd av att [de deponerade handlingarna] ”inte tillhör ett mål eller ärende om utsökning och indrivning”.

Svensk Inkasso bedömer att den juridiska analysen är alltför grund och finner det självklart att depositionen i sig utgör ett ärende om utsökning eller indrivning – varför skulle handlingen annars inges? Det är i och för sig riktigt att en deposition inte utgör ett exekutionsmål innan den knyts till en ansökan om utmätning, men nog är det ett ”ärende” – ett begrepp som inte är legaldefinerat och där det faller sig naturligt att göra tolkningen att den hanteringsmyndigheten själv konstruerat i syfte att underlätta för borgenärerna att på ett praktiskt sätt komma till sin rätt vid exekutionssätet, är ett exekutionsärende. Det är uppenbarligen för den exekutiva verksamheten som denna ärendehantering inrättats.

Beslutet som är grunden till KFM:s nya krav: Nacka tingsrätt : Ä 5681-08, från januari 2009

*Claes Månsson, ordförande
Svensk Inkasso*

Vår "kravmärkta" utbildning

Certifieringsprogrammet

V i har haft en fantastisk vår när det gäller aktiviteter i utbildningssammanhang. En grupp i Stockholm och en grupp i Göteborg har avslutat certifieringsprogrammet med bravur. Vi har dessutom haft en mycket uppskattad fördjupningskurs om hyreskrav under våren.

De stolta deltagarna som nu ska certifieras med diplomutdelning (den 14 oktober) kan beskådas på nedanstående bilder. Utöver vårens grupper kommer även gruppen från höstterminen 2009 att äntligen få sina diplom.

När det gäller höstens utbildning erbjuds som vanligt certifieringsprogrammet i Stockholm samt inte mindre än två fördjupningsseminarium. På studiekalendern nedan ser du datum för de olika arrangemangen. Certifieringsutbildningen börjar den 13 september, du kan läsa mer om programmet på vår hemsida www.svenskinkasso.se eller beställa vår utbildningsbroschyr av kansliet. Man väljer att anmäla sig till hela program-

met eller endast enstaka dagar.

Fördjupningsseminarium om parkering/el fordringar är den 20 september. Detta tillfälle bör inte missas av de som arbetar med dessa frågor. Även de som inte direkt arbetar med denna typ av fordringar kan ha nytta av denna dag.

Den 17 november har vi ett Nyhetsseminarium med ett flertal intressanta ämnesområden; europeiska betalningsföreläggandet (en snårskog för de flesta..) företrädaransvar, samfälligheter och delgivning. Alla ämnen är högaktuella och på frammarsch.

Det går fortfarande att anmäla sig till dessa aktiviteter - se studiekalendern här nedan. Anmälan sker till kansliet.

Vi ser fram emot att få välkomna alla vetgiriga till vår "kravmärkta" utbildning.

Utb. Sektionen / rektor, Marie Bråberg

Utbildningssektionen

Marie Bråberg

Anders Cardell

Mats Bergström

Deltagare från vårens utbildning 2010, Göteborg

Deltagare från vårens utbildning 2010, Stockholm

Studiekalender		Måndag 20 September
		Fördjup.seminarium - Parkering/Elford. (Sthlm)
Måndag 13 September	Tisdag 14 September	Måndag 18 Oktober
Avtal & kommunikation (Sthlm)	Inkassokunskap (Sthlm)	Kronofogden & kreditsäkerhet (Sthlm)
Tisdag 19 Oktober	Måndag 15 November	Tisdag 16 November
Specialinkasso (Sthlm)	Obestånd (Sthlm)	Förhandlingsteknik (Sthlm)
Onsdag 17 November	Onsdag 1 December	Torsdag 2 December
Nyhetsseminarium (Sthlm)	Twist/förlikning (Sthlm)	Rättegång/avslutning (Sthlm)

FI utreder utökat behov av kontroll av finansiella företag

Finansinspektionen, FI, har av regeringen fått i uppdrag att se över behovet av en förändring i den kontrollordning som gäller, där vissa finansbolag endast behöver registrera sin verksamhet och därför inte står under FI:s fulla insyn. Om fler företag omfattades av tillståndsplikt skulle FI få utökade möjligheter att kontrollera att företagen följer gällande lagstiftning på området. En utökad kontroll, som ett led i strävan efter ett bättre konsumentskydd, måste dock vägas mot de ökade kostnader som en utvidgad tillståndsprövning skulle leda till. Ett exempel som nämnts som möjlig kandidat till att omfattas av de nya reglerna är de s.k. sms-låneföretagen.

FI:s uppdrag ingår att om myndigheten kommer fram till att en utökad kontrollfunktion är nödvändig ur ett konsumentskyddsperspektiv ska FI ta fram förslag på hur dessa regler ska se ut och hur de ska kunna efterlevas. Även de ekonomiska konsekvenserna ska redovisas och en konsekvensanalys för de berörda företagen ska också göras. Om konsumentskyddet i stället kan förbättras genom särskilda informationsinsatser ska planer för dessa insatser redovisas. FI ska även inhämta synpunkter från berörda branschorganisationer eller företag. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2011.

Vidare har regeringen i sin strävan att öka skyddet för konsumenterna tagit fram ett förslag till åtgärder mot de problem som sms-lånen anses fört med sig. Förslagen ingår som en del i genomförandet av EU:s konsumentkreditdirektiv.

Förslaget går bl.a. ut på att en ångerrätt införs för konsumenten där konsumenten har 14 dagar på sig att ångra ett lån. Ångerrätten innebär också att konsumenten slipper betala andra kostnader än ränta för den tid då man haft tillgång till pengarna.

Det blir också ett krav på att en kreditprövning görs även för de små lånen och då ska kreditgivaren inhämta tillräckligt med uppgifter för att kunna bedöma konsumenternas ekonomiska förhållanden. Innan avtalet ingås ska konsumenten få information om den effektiva räntan, som också ska anges vid marknadsföring av sms-lån.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

Källa: Pressmeddelande från Finansdepartementet den 20 maj och den 10 juni 2010

Nya regler för rekrytering av domare

Från och med den 1 januari 2011 gäller nya regler vad gäller rekrytering av domare. Det särskilda förfarandet för utnämning av de högsta domarna har avskaffats och istället ska alla ordinarie domartjänster kunna sökas av dem som är intresserade. En fristående statlig nämnd, den s.k. Domarnämnden, ska bereda alla ärenden om anställning av ordinarie domare. På så sätt får man ett utnämningförfarande som är helt öppet i motsats till vad som gällde när regeringen utsåg domarna utan föregående ansökningsförfarande.

De nya reglerna innebär att alla domaranställningar ska annonseras ut och de som är intresserade ska få lämna in en skriftlig ansökan. Därefter ska ansökningarna beredas i Domarnämnden som efter en bedömning av de sökandes meriter ska lämna förslag till regeringen på vilken sökande som är bäst lämpad för anställningen.

Källa: Prop. 2009/2010:43

Nya regler på upphandlingsområdet

För att förbättra förutsättningarna för en effektiv offentlig upphandling och för att underlätta för företag att delta i upphandlingar har en del förenklingar gjorts i gällande regler och nya rättsmedel har införts. Förändringarna har införts i LOU (lagen om offentlig upphandling, 2007:1091) och LUF (lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, 2007:1092).

De nya reglerna innebär bl.a. införandet av en avtalspärri i tio eller 15 dagar från det att beslutet om att tilldela en leverantör ett kontrakt har meddelats. På så sätt hindras den upphandlande enheten att skynda sig att ingå avtal för att hindra överprövning av en upphandling. Det finns nu också en möjlighet att få ett avtal ogiltigförklarat av en domstol om upphandlingen inte föregåtts av annonsering trots att det ställs krav på detta. En särskild upphandlingskadeavgift införs bl.a. vid otillåten direktupphandling och som ska uppgå till lägst 10 000 kr och högst 10 000 000 kr, dock högst 10 % av kontraktsvärdet. Talan om en sådan avgift ska föras av Konkurrensverket vid domstol.

Det införs fasta maxbeloppsgränser för tillåten direktupphandling: cirka 287 000 kronor i lagen om offentlig upphandling (LOU) och cirka 577 000 kronor i lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF).

För att underlätta för framförallt små och medelstora företag att delta i upphandlingar ska den upphandlade

Förslag om frivillig revision

Från och med den 1 november 2010 kommer små privata aktieföretag ha en valmöjlighet vad gäller frågan om bolaget ska ha en revisor eller inte. Skälet till de nya reglerna är att aktieföretagen i största möjliga mån ska få avgöra vilka tjänster de behöver för sin organisation och förvaltning. De nya reglerna kommer även att gälla andra typer av företag, t.ex. handelsbolag. Ändringarna innebär också att den fasta mandattiden för en revisor i bl.a. aktieföretag förkortas från 4 år till 1 år och gränsvärdet för när ett företag är skyldigt att upprätta årsredovisning höjs.

Skatteverket ges en möjlighet att under löpande beskattningsår förelägga ett företag att lämna uppgifter eller visa upp handlingar för kontroll av att dokumentationsskyldigheten följs.

Källa: Prop. 2009/2010 En frivillig revision

enheten/myndigheten begära in uppgifter från Skatteverket och Kronofogdemyndigheten istället för att företagen, såsom gällde enligt tidigare regler. Ett företag ska också kunna åberopa annan leverantörs kapacitet vid upphandlingar under tröskelvärdena.

Ett nytt upphandlingsförfarande, konkurrenspräglad dialog, införs och har till syfte att underlätta upphandling av särskilt komplicerade kontrakt t.ex. vad gäller att identifiera och definiera hur myndighetens behov bäst kan tillgodoses av upphandlingen. Även bestämmelser om elektronisk auktion förs in i upphandlingslagarna.

Dessutom införs nya bestämmelser som innebär att statliga och kommunala myndigheter inte behöver tillämpa LOU t.ex. vid köp av varor och tjänster från en leverantör som är en juridisk person där den upphandlande myndigheten själv äger eller är medlem i. Dock måste två villkor vara uppfyllda: den upphandlande myndigheten måste utöva kontroll över leverantören motsvaranden den kontroll som sker av den egna förvaltningen och att leverantören om den utför verksamhet tillsammans med någon annan endast gör det i liten omfattning. Om dessa villkor är uppfyllda kommer det aktuella avtalet inte att anses som ett kontrakt i LOU:s mening.

Ändringarna trädde i kraft den 15 juli 2010.

Källa: Prop. 2009/2010:180 Nya rättsmedel på upphandlingsområdet och Prop. 2009/2010:134 Upphandling från statliga och kommunala företag

Kfm inför nya kostnadsrutiner i utsökningsmål

Kronofogden, Kfm, har vid genomgång av obetalda grundavgifter i utsökningsmål funnit ett stort antal mål, där summan av påförda grundavgifter uppgått till minst 1 800 kr, vilket motsvarar tre årsavgifter. Redan den 1 januari 2008 infördes en ändring i förordning (1992:1094) om avgifter vid Kronofogdemyndigheten och som innebär att Kfm ska begära att sökanden under målets

handläggning betalar uppkomna kostnader (istället för att Kfm får som det stod innan ändringen gjordes).

Eftersom Kfm saknar det IT-stöd som behövs för att på maskinell väg fakturera dessa avgifter kommer myndigheten att tillsvidare fakturera manuellt – med start omgående. Kfm kommer i första hand fakturera de

mål där obetalda grundavgifter uppgår till minst 1 800 kr och när myndighetens IT-system tillåter en maskinell fakturering, kommer detta att ske på årsbasis.

Källa: Information från Kronofogden till Svensk Inkasso den 9 september 2010

KO arbetar vidare mot barns skulder

Konsumtverket, KV, och Konsumentombudsmannen, KO, har nu valt att dra ett fall avseende obetalda skolfoton till domstol. Flickan som var 11 år när bilderna togs krävdes sedan på betalning av ett inkassobolag först vid uppnådd myndighetsålder.

KV har lagt ner stora resurser att tillsammans med andra myndigheter och organisationer, däribland Svensk Inkasso, försöka förhindra att barns skuldsätts. Sedan den 1 januari 2009 är det inte tillåtet att barn blir skuldsatta till företag och från den 1 juni 2010 ändras även reglerna vad gäller offentliga skulder såsom läkar- och tandläkarräkningar.

Trots att de nya reglerna inte kan ges retroaktiv verkan på det aktuella fallet med den 11-åriga flickans skolfoton anser KO att redan de tidigare gällande reglerna i FB förhindrade föräldrar att skuldsätta sina barn. Av detta skäl menar KO, är inte flickan betalningsansvarig för den aktuella skulden. Då det finns många barn i samma situation som i det aktuella fallet anser KO att det är viktigt att få frågan prövad.

Källa: Pressmeddelande från Konsumentverket den 12 maj 2010

Nu krävs tillstånd för betaltjänster

Sen 1 augusti 2010 trädde en ny lag i kraft – lagen (2010:751) om betaltjänster. Betaltjänstområdet har hittills varit oreglerat, men i och med de nya reglerna krävs det numera tillstånd från Finansinspektionen, FI, för att kunna erbjuda betaltjänster. FI har som komplement till reglerna tagit fram föreskrifter och allmänna råd. Både lagen och föreskrifterna bygger på ett EU-direktiv, det s.k. betaltjänstdirektivet.

Med betaltjänster menar man bl.a. tjänster som gör det möjligt att sätta in och ta ut kontanter på ett betalkonto, genomförande av betalningstransaktioner, utfärdande av kontokort och andra betalningsinstrument och penningöverföringar.

FI kommer att övervaka två nya kategorier av företag – betalningsinstitut (omsätter betaltjänster för mer än 3 milj euro per månad) och registrerade betaltjänstleverantörer (omsätter lägre belopp och ansökt om undantag från tillståndsplikten) och det är drygt 150 aktörer på marknaden som direkt berörs av regleringen. Exempel på företag som nu hamnar under FI:s tillsyn är telefonbolagen, eftersom betaltjänster via mobiltelefon är tillståndspliktiga. Nytt är också att de företag som kvalificerar sig för ett tillstånd även har rätt att erbjuda betaltjänster inom hela Europa.

Av övergångsbestämmelserna i lagen framgår det att både företag och fysiska personer som har påbörjat sin

ler också sökfunktioner för att hitta advokater, notarier, auktoriserade tolkar/översättare samt medlare i de olika medlemsländerna.

EU kommissionen ansvarar för webbplatsen och e-Justice projektet arbetar på att införa ännu fler funktioner och användbara verktyg. Det omfattar bland annat faktablad för brottsoffer och försvarsadvokater, t.ex. om hur trafikförseelser behandlas i respektive medlemsland, förbättrade verktyg för gränsöverskridande processer för att fastställa och verkställa en fordran. Arbetet med portalen fortsätter och beräknas vara komplett år 2013.

Webbadress för e-justice: <https://e-justice.europa.eu>. Mer information om projektet kan hämtas från Fencas hemsida, www.fenca.com, sektion "Documents".

Källa: "FENCA newsletter nr 60, juli 2010"

Skärpt säkerhet hos SMS-låneföretag

Datainspektionen, DI, har granskat fyra sms-låneföretag och då framför allt IT-säkerheten och behandling av personuppgifter. Både tekniska och organisatoriska brister upptäcktes avseende hantering av personuppgifter, t.ex. olästa serverrum, bristande rutiner vad gäller byte av lösenord för lånehanteringssystem och att filöverföringen mellan sms-låneföretag och dess inkassobolag skedde okrypterat. Inte heller gallrades personuppgifter om icke godkända kunder inom en månad.

Enligt DI har dock granskningen lett till att flertalet av de påtalade bristerna åtgärdats eller är på gång att åtgärdas.

Källa: Pressmeddelande från Datainspektionen den 2 september 2010

verksamhet med betaltjänster efter den 25 december 2007 måste lämna in en ansökan till FI före den 1 augusti 2010, för att få fortsätta driva verksamheten efter detta datum. Övriga företag får driva betaltjänstverksamheten fram till och med april 2011 utan krav på tillstånd.

Källa: Regeringens proposition 2009/10:220 Betaltjänster, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer FFFS 2010:3, pressmeddelande från Finansinspektionen 2010-07-09.

Anslagstavlan

Referensränta:

Räntedag

080701	4,50%
090101	2,00%
090701	0,50%
100101	0,50%
100701	0,50%

Inkassokostnader:

Inkassokrav	160:-
Arvode bf	340:-
Arvode avhysning	375:-
Upprätt. amort.plan	150:-
Avisering	50:-

Avgifter:

Bf-ansökan	300:-
Verkställighet	600:-
Stämningsansökan	450:-
Konkursansökan	500:-

Basbeloppet:

2010:	42 400
-------	--------

Medlemmar

Svensk Inkasso	52
----------------	----

I nästa nummer!

...fokuserar vi på tekniken och utvecklingen inom IT-området. Digitala dokument, molntjänster, filkommunikation, OCR, e-fakturor, sms/ums/mms, Single-sign-on, integrationer, webserviceanrop och avancerade rapportverktyg är självklarheter i inkassobolagens dagliga arbete.

Men Inkassolagen och Kreditupplysningslagen är från 70-talet och Kronofogdens IT-system är från samma era. Hur kan det vara så? Vi reder ut begreppen och ställer frågorna. Missa inte det.

Fördjupningsdag den 17 november

Onsdagen den 17 november anordnar Svensk Inkassos ett fördjupningsseminarium på Villa Källhagen i Stockholm. Agendan för dagen kommer att bestå av fyra olika block där intressanta och högst aktuella ämnen tas upp.

Först ut på dagen är det europeiska betalningsföreläggandet och småmålsförandet där Kronofogdens expert på detta område kommer att dela med sig av sina kunskaper.

Nästa programpunkt blir en förrättningslantmätare från Lantmäteriet i Stockholms län och som ska sätta oss in i samfälligheter och kravhantering.

Sedan är det dags att fördjupa sig i företrädareansvar och då framför allt ansvarsge-nombrott enligt aktiebolagslagens regler, med bl.a. genomgång av intressant praxis på området.

Dagens sista ämne blir delgivning som är högaktuellt i och med att ett förslag om en ny delgivningslag lagts fram. Vilka för- och nackdelar kommer den nya lagstiftning-en innebära för branschen om den går igenom i sin föreslagna utformning?

Senast den 15 oktober kan du anmäla dig till Svensk Inkassos kansli – kansliet@svenskinkasso.se.

Styrelse

Claes Månsson,
Advokatfirman Åberg & Co AB
Ordförande, tillika VD
Telefon: +46 8 6969579 (70) (office phone)
E-post: claes.mansson@adv-berg.se

Mats Bergström
Kreditinkasso AB
Arbetsgrupp Utbildning
Telefon: 08-701 48 77
E-post: mabe32@handelsbanken.se

Rikard Westlund,
Intrum Sverige AB
Arbetsgrupp Tidning, myndighetsamverkan
Telefon: 08-616 77 60
E-post: r.westlund@se.intrum.com

Erika Rönquist Hoh
Aktiv Kapital
Arbetsgrupp Juridik
Telefon: 031-704 16 07
Epost: erika.ronnquist.hoh@aktivkapital.se

Gordon Odenbark,
Gothia Finacial Group AB
Arbetsgrupp Juridik
Telefon: 0340-66 44 00
E-post: gordon.odenbark@gothiagroup.com

Anders Rönngard,
Invoice Finance AB
Arbetsgrupp Tidning
Telefon: +46 40 39 68 25
E-post: anders.ronngard@invoice.se

Charlotte Strandberg,
Inkasso AB Marginalen
Arbetsgrupp Etiska frågor
Telefon: 08-412 65 00
E-post: charlotte.strandberg@marginalen.se

Anders Svensson,
Alektum Inkasso AB
Arbetsgrupp juridik, sammankallande
Telefon: 031-348 01 31
E-post: anders.svensson@alectum.com

Johan Dietmann,
Lindorff Sverige AB
Arbetsgrupp Marknadsföring
Telefon: 031-733 32 00
E-post: johan.dietmann@lindorff.com

Mats Kärsrud,
Svea Inkasso AB
Arbetsgrupp
Telefon: 08-735 90 00
E-post: mats.karsrud@sveaekonomi.se

Övriga

Marie Bråberg
Rektor, Svensk Inkasso:s
Utbildningsprogram
Telefon: 0707-13 00 71
E-post: marie.braberg@gmail.com

Anders Cardell
Utbildningssektionen
Telefon: 031-348 01 41
E-post: anders.cardell@alektum.com

Peter Hellman
Skribent, Säkra Betalningar
Telefon: 031-348 01 14
E-post: peter.hellman@alektum.com

Kansliet:
Box 10022, 181 10 Lidingö
Tel: 08-731 43 90
E-post: kansliet@svenskinkasso.se

Vill du annonsera i Säkra Betalningar?

Kontakta vårt kansli eller vår annonsredaktör Elisabet Hammar. Genom medverkan i vår tidning når du effektivt ut bland företag, myndigheter och andra aktörer verksamma inom såväl inkasso- som kreditbranschen. Tidningen distribueras till samtliga medlemsföretag i föreningen, till myndigheter, departement och andra betydelsefulla organisationer och beslutsfattare inom branschen.

Samtliga sidor i tidningen kommer att vara i färg.

Kansliet når du på telefon: 08-731 43 90, e-post: kansliet@svenskinkasso.se.

Elisabet når du på telefon: 070-200 87 69, e-post: elisabet.hammar@aptic.se.

Annonspriser 2010

Pris, exkl moms

Baksidan (helsida)	12 000 kr
Helsida	5 500 kr
Halv sida	3 500 kr
Kvart sida	2 750 kr

Vill du beställa annonsplats i fler nummer vid ett och samma tillfälle kan du kontakta kansliet eller elisabet.hammar@aptic.se för diskussion om paketpris.

Framgångsrika affärer men tomt i kassan?

APTIC

SMART SOFTWARE FOR HARD CASH

0600-100 200 www.aptic.se

 Reskontra Factoring Inkasso

Aptic ARC – ett komplett affärssystem som hjälper er att få full kontroll över kredittider, kassaflöde och fordringar. Hela vägen från faktura till full betalning!